

Okt.-nov.
1969
XXXVI

duhovno
življenje

la vida espiritual

El Evangelio de Jesucristo.

es la buena nueva que, en Cristo, Dios derrumbó las murallas que separan a Dios del hombre, y por tanto al hombre del hombre.

EL EVANGELIO DE JESUCRISTO

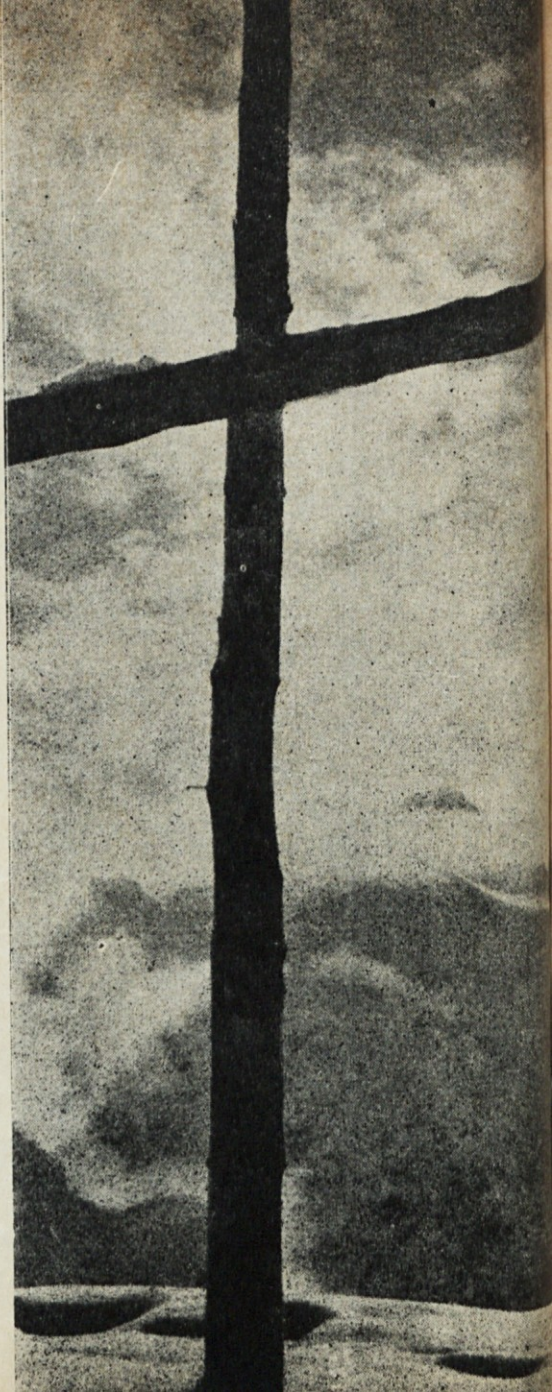
declara que Cristo es la verdad que libera a los hombres de toda falsa ambición de apropiarse de la libertad, y del seguimiento de las falsas seguridades.

EL EVANGELIO DE JESUCRISTO

declara que, por la crucifixión de Jesús, se perdonó el pecado, y que Dios venció las potencias que amenazaban aislar al hombre y destruirlo.

EL EVANGELIO DE JESUCRISTO

declara que, por la resurrección de Jesús, Dios se reveló como el vencedor y el destructor de la más poderosa de las fuerzas de división: la muerte, y mostró que la fuerza de su amor puede derrocar los malos poderes del miedo, de la envidia y del orgullo, que levantan a los hombres unos contra otros.

duhovno življenje

Kje je kaj?

UVODNIK	578 Izredna sinoda v Rimu
ŠKOF ROŽMAN	580 Služil je resnici in pravici z ljubeznijo 640 Nadpastir Gregorij svojim vernikom
BOGOSLUŽJE	584 Na grobeh 596 Obhajanje na dva načina 627 Ki je za njega križan bil 629 Nov obred za krst otrok 635 Molitveni namen
NOVOSTI	583 Primer kardinala Legerja 586 Slovenska metropolija in Slovenik 623 Cerkev v Latinski Ameriki
ŠODOBNA VPRAŠANJA	588 Na sinodi bodo razpravljali o odnosih med papežem in škofi 598 Odrešenje vključuje vse ljudi 605 Vprašujete — odgovarjamo
RAZNO	591 Na obisku pri trapistih 618 Še nekaj iz Peruja 622 Večerni vzdih
V DRUŽINI	608 Družinski koledar 610 Gospa, kaj menite o teh vprašanjih? 613 Rešitev je mogoča
ZA MLADINO	614 Me in naše srce 616 Danijelove zgodbe
NOVICE	633 Svetovne novice 636 Novice iz Slovenije 638 Med nami v Argentini

OKT. - NOV. (Oct. - Nov.)

1969 - Štev. 10-11

Leto XXXVI

IZREDNA SINODA V RIMU

V soboto, 11. oktobra 1969, na praznik Materinstva preblašene Device Marije, bo v Rimu pričetek izredne škofovske sinode.

Sinoda — zborovanje — škofov je novi organ vidne oblasti Cerkve, ki naj pospešuje medsebojno povezavo škofov v nauku in delu. Sinoda se je rodila iz koncila, ki je naglasil kolegialnost škofovskega zbora. Sinoda je nov izraz ljubezni, ki vlada v Cerkvi.

Člani sinode so zastopniki Cerkve, škofovskih konferenc, celotne hierarhije katoliške Cerkve in v nekem smislu vsega katoliškega ljudstva. Njihov glas je posvetovalen, toda v posameznih primerih bo postal odločujoč.

Prva redna sinoda je bila od 29. oktobra do 28. novembra 1967. So predsedovali so ji v imenu sv. očeta trije kardinali: Francoz Villot, Irek Conway in Italijan Felici. Na sinodi se je zbralo 199 kardinalov, škofov in bogoslovnih izvedencev. Pet glavnih točk je bilo na programu: reforma cerkvenega prava, vprašanje verskega nauka, preosnova semenišč, mešani zakoni in liturgija. Škofje, ki so na sinodi zastopali druge škofove sveta, so povedali svoje mnenje in predlagali sv. očetu, kako naj ta vprašanja reši. Tajnik škofovskih sinod, Poljak msgr. Rubin, je ob koncu leta 1968 poslal predsednikom narodnih škofovskih konferenc poročilo, ki pove, kako je danes s stanjem teh vprašanj:

Cerkveni zakoni, zbrani v zakonu cerkvenega prava, se prilagajajo potrebam modernega pastiro-

vanja duš in široke decentralizacije. Delo se vztrajno nadaljuje.

V pogledu vodstva semenišč je Rim sprejel vse, kar je predlagala sinoda. Nekatere reči so se ponekod že izvedle.

Želje škofov na sinodi glede bogoslužja bodo v kratkem izpolnjene. Prejeli smo že evharistične molitve. Izšel je nov red sv. maše. V kratkem bomo dobili še nove obrede zakramentov in nov brevir.

Nova sinoda bo izredna zaradi dveh reči. Najprej zaradi udeležencev, potem pa zaradi obravnavanja izredne teme.

Na sinodi se bo zbralo 124 povabljenec in sicer 90 predsednikov škofovskih konferenc, ki bodo predstavljali škofove raznih držav na svetu, 15 zastopnikov vzhodnih Cerkva, 15 voditeljev vatikanskih cerkvenih uradov, 3 predstavniki redovnikov in glavni tajnik, Poljak msgr. Rubin.

Ljubljanski nadškof dr. Pogačnik, ki je poslevodeči predsednik škofovske konference iz Jugoslavije, se bo tako sestel s predsedniki konferenc kot so n. pr. kardinali: Doepfner, iz Nemčije, König iz Avstrije, Marty iz Pariza, Urbani iz Italije, Višinski iz Poljske, Caggiano iz Argentine, Suenens iz Belgije, Alfrink iz Holandske...

Vodilno vlogo bodo seveda imeli člani pripravljalnega odbora: kardinali Villot (Francoz), Confalonieri (Italijan), Doepfner (Evropa), Gracias (Indija), Zougram

(Afrika), Dearden (ZDA), nadškof Brandao Vilela, ki je predsednik latinsko-ameriškega episkopata, in končno škof Rubin, tajnik sinode.

Na letošnji izredni sinodi bodo razpravljali predvsem o poglobitvi odnosov med posameznimi škofijskimi konferencami, kot so: francoska, španska, italijanska, jugoslovanska, nemška, indijska, filipinska itd., in o odnosih med škofi in apostolsko stolico ter o čim uspešnejšem sodelovanju pri vodstvu Cerkve.

Poleg papeževega primata bo tako prišla do večjega izraza in seveda do večje odgovornosti škofovska skupnost v Cerkvi, kar bo nemalo pripomoglo k prenovitvi.

A. S.

Msgr. Rubin, poljski škof,
tajnik škofovske sinode

Služil
je
resnici
in
pravici
z
ljubeznijo

(Ob desetletnici smrti škofa dr.
Gregorija Rožmana)

Čim bolj se nam odmika po letih njegovo življenje, tem čistejši stopa pred nas. Ne motijo nas njegove človeške pomanjkljivosti, ki jih je imel tudi on, temveč vstaja pred nami v vsej svoji močatosti kot človek in škof.

Ne mislim spomniti njegovih umskih talentov, katere je imel večje, kot smo prvi hip mislili. Poznati

si ga moral, opazovati dalje časa v njegovem govorjenju in ravnanju, moraš priznati njegov razum, ki je bil nadpovprečen.

V teh vrstah bi rad malo nakazal *bogastvo njegovega srca* iz pripovedovanja in direktnega opazovanja, ko sem ga v izseljenstvu par mesecev spremljal na njegovih obiskih po Južni Ameriki. Osnovna poteza njegovega življenja je bila: služiti ljudem, h katerim je prišel, naj bo na župniji kot kaplan, v bogoslovju kot spiritual in profesor, v fantovski organizaciji kot duhovni vodja in govornik ob tolikih prilikah, zlasti na duhovnih vajah in nazadnje kot škof, ko dejansko samega sebe ni poznal, posebej v letih vojske, slovenske revolucije, begunstva in izseljenstva. Od tod razumemo njegove dolge razgovore z vsakomur, kdor je prišel k njemu, tako da smo se hudovali zaradi tega, da zapravlja čas. Pa mi je ob neki priliki kratko pojasnil: za človeka, posebno za mladega, morate imeti vedno čas. Odtod razumemo njegova nešteta posredovanja ob revoluciji, katerim so se nekateri smejali, drugi jezili, on pa pomagal. Od tod razumemo njegovo obširno dopisovanje od škofa, prelata, profesorja, matere do otrok. Nikdar ni po svoji krivdi opustil odgovora, samo če se mu je zdelo, da pismo zasluži drugo ravnanje, je to storil, kar mi je tudi rekel: Včasih je ne odgovoriti tudi odgovor. V odgovoru ni maral biti žaljiv, dal pa je piscu pisma misliti. Od tod razumemo njegova številna, nazadnje že do smrti utrudljiva po-

ta od celine do celine, od dežele do posamezne hiše in organizacije.

*Oznanjal je resnico z ljubeznijo
in s čutom odgovornosti*

Resnici je služil, ko jo je živel in oznanjal. Poleg neizmerne vdanosti v trpljenju, bo pri škofu Rožmanu za vso zgodovino ostalo najbolj poznano oznanjevanje resnice. Znal je govoriti, ker se je na govore temeljito pripravil zlasti po premišljevanju in resnem študiju tudi še kot škof. Hotel je povedati resnico, zato je porabil vsako priliko, da je govoril in je osebno vsakemu ter skupini vedno hotel povedati resnico, dasi ga niso vedno vsi razumeli. To velja za njegove pridige, govore, sprejeme in zasebne razgovore. Občudovati moramo njegovo službo resnici v pogledu brezbožnega komunizma. Njegovi naravi se je upiralo vsako napadanje in polemiziranje, brez pomisleka pa je odkrival zmoto, zahrbtnost brezbožnega komunizma v njegovem ravnanju. Kako resno je govoril duhovnikom, ki so bili zbrani na zborovanjih, članom verskih organizacij ter njihovim odborom. Znal je najti in povedati šibko ali zgrešeno točko ravnanja. Včasih je njegova analiza rezala do srca, da smo se spogledovali, kako je odkril. A pri vsem tem ni nikdar žalil s svojo besedo, ker je vsakdo čutil, da prihaja iz dobrohotnega srca z namenom, da pomaga.

Pravico je moral iskati in ohranjati, posebej kot profesor in škof. Slušatelji na teološki fakulteti,

kjer jim je deset let predaval cerkveno pravo, bodo priznali: Lepo je bilo pri njegovi razlagi, a bil je strog pri izpitu, isto bodo priznali slušatelji na pravni fakulteti, kjer je bil član izpitne komisije.

Ko se je pripravljaj na škofovsko posvečenje, je pri duhovnih vajah sklenil za ravnanje z duhovniki, da bo dober tudi in posebno do tistega, ki je kaj pogršel, pa bo imel resno voljo urediti, kakor je prav. Zapiše pa: neizprosno pa strog s tistim, ki ne bo pokazal nobene volje, da bi se popravil. Še

Škof dr. Gregorij Rožman

kot generalnemu vikarju mu je škof Jeglič prepustil ureditev nekaterih kočljivih primerov: bil je dober, a strog. Kdor hoče učiti, naj sam dobro živi, vsaj resno naj se trudi. Stene njegove pisarne in župnišč ob vizitacijah bi vedele povedati, kako mu je šlo za red v življenju in pisarni in da je bil v tem nepopustljiv, da je zgedalo, da je krut. A končno je iz vsega zasijala njegova ljubezen do reda, še bolj pa do človeka, ki ga je imel pred seboj.

*Pri vseh je iskal pravico
z dobroto*

Dijaki iz Marjanišča, kjer je bil nekaj časa prof. Rožman prefekt, ki danes stojijo povsem drugje, kakor jih je Rožman vodil, nikdar ne očitajo njemu krivice, ki bi jim jo kakorkoli prizadejal. Kolikokrat je moral slišati naravnost, ali okrog kraja, da več pozornosti posveti slabim, da zapravi toliko časa z njimi, naj bo z duhovniki ali laiki. Toda on je svoje delo nadaljeval, ker je tudi pri njih iskal pravico z dobroto.

Pri tako razgibanem verskem življenju v ljubljanski škofiji je imel toliko dela z usklajanjem načrtov in pomirjevanjem tistih, ki

so hoteli delati dobro. Iskal je pravico, povedal vsakemu bridko, kár mu je šlo, a iz vsega je toplo žarela njegova ljubezen do ljudi, do dela in do ustanov.

Berimo njegov odgovor na obtožbo sodišča, ki ga je sodilo pod komunistično vlado. Neizprosno pripoveduje, kaj se je godilo v času revolucije, odkrito popisuje in priznava svoje delo, kaže na zločestost komunizma in krivičnost njegovega ravnanja. Niti v enem stavku pa ne najdemo besede, ki bi dihalo sovraštvo, ali ga vsaj narahlo nakazala. Iz vsega je vidna želja, da bi tudi njegovi sovražniki priznali pravico njemu in drugim obtoženim ter končno slovenskemu narodu. Ali je mogel lepše pokazati ljubezen do tistih, ki so ga krivično preganjali in sodili, da je v zadnjih trenutkih življenja prosil, naj molimo za nje.

Če je bil škof Rožman kje velik, je bil v službi resnici in pravici in ljubezni.

Msgr. Anton Orehar

Primer kardinala Legerja

Pavel E. Leger, redovnik sulpicijskega reda, je bil rojen v kraju Valleyfield 26. aprila 1904. V duhovnika je bil posvečen 25. maja 1929. Za škofa je bil izbran 25. marca 1950, posvečen pa 26. aprila istega leta. Pij XII. ga je leta 1953 imenoval za kardinala. Bil je več let nadškof v Montrealu v Kanadi. Tam je vodil 1.200.000 vernikov. Na koncilu je bil zelo upoštevan.

Kardinal Leger, ki se je pred poldrugim letom odpovedal funkcijam montrealškega nadškofa in se je posvetil apostolatu med gozbovci na afriški zemlji, je govoril o svojem izrednem izkustvu v intervjuju, ki ga je prenašala italijanska televizija.

„Kristusovo oznanilo — je dejal med drugim kardinal Leger — ne smemo posredovati svetu le z besedo, ampak tudi z zgledom življenja.“

Dodal je, da njegova odločitev nima nobene pretenzije, da bi ga

posnemali drugi škofje, ki imajo nalogo vladati Cerkev, posebno v dobi, ko je treba uvajati v lastne škofije smernice II. vatikanskega cerkvenega zbora.“

Glede manj razvitih dežel je izjavil: „Veliko se govori o potrebi borbe proti bedi in lakoti, vendar v svetu obilnosti je kaj lahko govoriti. Treba je stopiti v svet trpljenja, kjer je toliko ubožcev in tolikšna potreba asistenc. „Tretji svet“ je problem za vse človeštvo. Tudi v Cerkvii je „tretji svet“, kjer ni sredstev. In jaz sem hotel priti semkaj v srce „tretjega sveta“, da tu potečejo leta življenja, ki mi še ostanejo.“

Kardinal Leger, ki je izbral za kraj svojega apostolata deželo Kamerun, je spremljal v Milan dve poliomielični kamerunski deklici, ki sta se pridružili drugim afriškim in azijskim otrokom, za kateri skrbi ustanova Don Gnocchi.

Leger je pred kratkim obiskal Združene države, kjer je izvedel nabirko za zidavo bolnišnice za poliomielične v Afriki.

NA GROBEH

Kako je, sestre in bratje,
zdaj, ko ste večnosti svatje?
So sanje težke in hude
pod težo prstene grude?

Mišliš na grob? Ne obupaj,
dobro je z mrtvimi skupaj,
počasi trhlimo v prah,
živih nas ni več strah.

Ali ste vse pozabili,
ali ste vse odpustili?
Bolijo še rane odrpte,
s krsto in zemljo zastrte?

Ne vemo več za spomine,
mrtve so bolečine,
tu v urejenih vrstah
spijo z nami po krstah.

Morda srce zajame
žalost vam kdaj sred jame,
kjer ste ko semena
skriti in brez imena?

Srca so mirna in tiha,
kri jim v zemljo usiha,
strte kosti in ude
srkajo vase grude.

Legli ste tožni med mrtve,
vdani in mirni ko žrtve.
Morda vam bol slovesa
sije v ugasla očesa?

Zemlja prividov nas varje,
duše obsevajo zarje,
še smrt sluti osupla
naša poveljučana trupla.

Kdo se k vam sklanja v grobe,
sveti v temo trohnobe?
Tiho je vse okrog...

Večnost in — Bog!

Severin šali

Misel vsesvetniška

misel pol mrliška,
pol nebeško domotožna.
Kakor da bi pala zviška
ptica v smrt zadeta:
kakor za pogrebom
pod večernim nebom
ranjena nad domom leta.

Vse Posavje vabi božja njiva,
kot da vsem so mater zakopali.
Vsakemu se toži misel živa:
saj smo lani
skupno še sejali
sémena po njivi razorani.
Letos sam kot zrno tu počiva.
Spavaj! Kakor zrno zopet vstani!

Nekje še ure čakajo te mile

nikar prijatelj se ne boj gomile!
Nekje še brate, sestre najdeš srečne,
nikomur izmed mrtvih več ni sile.
Nikar koraku steze k njim ne brani,
noge se bodo le pri njih spočile.
Očem ne brani gledati pokopa,
resnice zarja sije kraj gomile.
Vsi mrtvi večno sanjajo resnico,
skrivnostno v zemlji so speljane žile,
po vseh gomilah isti mir se zliva,
čprav različne rože z njih bi klile.

Jaz jih ljubim – te gomile

in samotne križe,
saj teko jim dnevi moji
vedno bliže.

Mnogokdaj me misel moja
v tihi grob ponese
in nad grobom trepetajo
mi ciprese.

In kako je zemlja lahka:
več me ne utrudi,
kakor takrat, ko sem hodil
sam po grudi.

Sladki upi spe v gomili
in budit jih pride
duša, kadar se s telesom
večno snide.

Silvin Sardenko

SLOVENSKA METROPOLIJA IN SLOVENIK

Letošnji 9. maj bo ostal zapi- san z zlatimi črkami v zgodovini slovenske vernosti. Slovenski ro- marji so prišli v Rim k sv. očetu, da se mu zahvalijo za ustanovitev slovenske cerkvene pokrajine, ga prosijo za blagoslovitev temeljne- ga kamna za slovenski zavod ter za zaključno proslavo ob 1100 let- nici smrti slovanskega blagovest- nika sv. Cirila.

Pavel VI. je ob blagoslovlitvi temeljnega kamna dejal med dru- gim: „Kamen za zavod ni bil brez zveličavnega nagiba vzet prav iz bližine groba prvaka apostolov. Trdno smo prepričani, da bo ta zavod, ki ga boste postavili, utrje- val med vami tisto rimsko vero, katero hvali apostol Pavel, in da bo vašo cerkveno pokrajino tesneje povezoval z apostolskim sedežem.“

Papež je v svojem govoru pou- daril zvezo med ustanovitvijo cer- kvene pokrajine in gradnjo sloven- skega zavoda ter njun pomen za bodočnost. Metropolija in zavod bosta živi pričji slovenske vernosti in zvestobe apostolskemu sedežu. Metropolija predstavlja enotnost in edinost slovenske hierarhije; slo- venski zavod pa jo bo predstavljal v Rimu pred zborom drugih kato- liških narodov. Slovenski škofje poudarjajo v poslanici ob blagoslo- vitvi temeljnega kamna, da bo za-

vod pomagal duhovnikom do višje izobrazbe na papeških univerzah, kar bo v prid rojakom v domovini in tujini. Iz tega sledi globoka po- vezanost metropolije in zavoda, ki mora biti v središču krščanstva odsev in izraz slovenske cerkvene edinosti.

Če pregledamo slovensko cerkve- no zgodovino, ugotovimo, da nismo bili doslej še nikoli zedinjeni v eni sami samostojni cerkveni po- krajini. Salzburška škofija in oglejski patriarhat sta se vsak po svoje zavzemala za pokristjanjenje Slovencev. Meja med njunim mi- sijonskim delovanjem je bila reka, ki je potekala nekako po sredini slovenskega ozemlja. To pa ni ime- lo ugodnih posledic za verski in kulturni razvoj. Zato je povsem razumljivo navdušenje panonskih Slovencev v 9. stoletju za misijon- sko delovanje svetih bratov Cirila in Metoda. Treba je poudariti, da je apostolski sedež že takrat želel ustanoviti samostojno slovansko cerkveno pokrajino, ki bi združe- vala tudi vse Slovence. Toda na- sprotnovanja s strani političnih in cerkvenih krogov so to velikopo- težno dejanje preprečila. Sen kne- za Koclja in nadškofa Metoda se je rablinil. Nadaljna zgodovina nam nudi še bolj žalostno sliko razdeljenosti cerkvenega slovenske-

ga ozemlja. Velik del ozemlja je spadal pod oglejski patriarhat do ustanovitve ljubljanske škofije 1462. Lavantinska škofija (pozneje mariborska) s sedežem pri St. Andražu na Koroškem je bila ustanovljena že leta 1228. Konec oglejskega patriarhata je bil leta 1757, ko je Benedikt XIV. ustanovil videmsko in goriško škofijo.

Velike zasluge za začetek slovenske cerkvene enotnosti in samostojnosti ima še danes svetniški škof Anton Martin Slomšek, ki je s prenosom škofijskega sedeža v Maribor leta 1859 rešil koroške in štajerske Slovence pred verskim

in narodnim propadom. Že takrat je v preroškem duhu gledal združene Slovence v eni sami pokrajini. Ustanovitev metropolije pomeni izpolnitev njegovih želja in uresničitev 1100 letnega načrta svetih bratov Cirila in Metoda. Prvi korak k uresničenju metropolije je napravil Janez XXIII., ko je 21. decembra 1961 povzdignil ljubljansko škofijo v nadškofijo. Za minuli božični praznik pa je Pavel VI. dal Slovencem velik in dragocen dar — metropolijo. Letos v maju pa je odobril in blagoslovil gradnjo slovenskega zavoda.

Jožef Aleksij Markuža

K aliki: Slovenski škofje in temeljni kamen Slovenika. Od leve na desno
stojajo: Vekoslav Grmič, Janez Jenko, Jožef Pogačnik, Maksimilijan Držičnik
 in Stanislav Lenič.

Na sinodi bodo razpravljali o odnosih med papežem in škofi

Ves svet se danes zanima za važno vprašanje oblasti, avtoritete. Nekateri oblastniki izvršujejo svojo oblast tako, da žalijo čut človeškega dostojanstva, ki je velika duhovna pridobitev današnjega časa. Oblast, vodstvo vsake družbe mora služiti splošni blaginji. Zato mora spoštovati načela, osnove, na katere se naslanja družba. Vendar se moti tisti, ki trdi, da je vsako izvrševanje oblasti poniževanje in zatiranje človeške družbe. Nasprotno. Oblast je dolžna ščititi in zavarovati posamezne člene urejene družbe proti nasilju tistih skupin, ki hočejo zavladati nad njimi.

Vprašanje oblasti je pereče danes tudi v Cerkvi. Vendar oblast Cerkve ni ista kakor oblast zemelj-

ske družbe. Cerkev ima svojo oblast od Boga. Kristus, ki mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji, je to oblast podelil apostolom in njihovim naslednikom. Četudi ima ta oblast prednost pred vsemi drugimi oblastmi, je vprašanje o izvajanju cerkvene oblasti podobno, kakor izvrševanje oblasti v navadni, svetni družbi.

Krivicco dela Cerkvi, kdor ji očita, da z izvrševanjem svoje oblasti ponižuje, zatira svoje vernike in jim dela nasilje. Cerkev vodi tudi tedaj, kadar poučuje, zapoveduje in zahteva od vernikov pokorščino, ljubezen. Z izvrševanjem svoje oblasti brani svojemu božjemu krščanskemu ljudstvu, za katero skrbi, njegovo največjo dobrino, vero

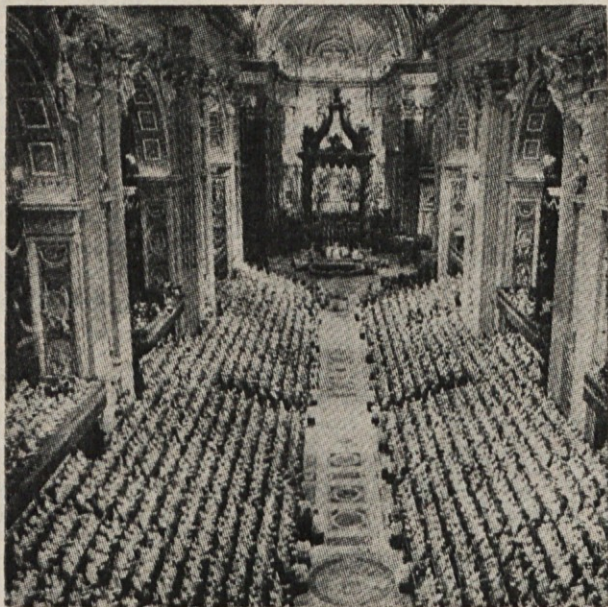
pred tistimi, ki mu jo hočejo pokvariti ali vzeti.

Pater Lubac je grajal nepremišljeno zahtevo nekaterih bogoslovnih znanstvenikov, da se je treba upreti cerkvenemu učiteljstvu. To grajo je utemeljil z ugotovitvijo, da jih njihova bogoslovna izobrazba ne oprošča od pokorščine verodostojnemu cerkvenemu učiteljstvu in jim ne daje pravice do prisvajanja učiteljske oblasti v Cerkvi.

Različna mnenja, ugovori, nasprotovanja škodujejo Cerkvi posebno tam, kjer je potrebno, da priča o svoji edinosti, vendar uničiti je ne morejo. Pač pa krščansko ljudstvo posebno bėga in vznemirja neednost in razdvojenost v

cerkveni oblasti sami, kar se je dogajalo v različnih dobah cerkvene zgodovine. Na primer: v dobi arijanizma je bilo krščansko ljudstvo zelo zbegano, ko je videlo, da škofje niso med seboj edini pri reševanju izredno važnih osnovnih verskih vprašanj. Zato je sveti Bazilij sam šel k rimskemu škofu in ga prosil, naj reši krščansko ljudstvo težkega stanja in obnovi cerkveno edinost. Krščansko ljudstvo je bilo samo po sebi prepričano, da je edinost škofov pod vodstvom papeža, rimskega škofa, najzanesljivejši dokaz prave Kristusove vere.

Priznati moramo, da je v tem oziru med krščanskim ljudstvom

Papež med škofi
na koncilu

slabo razpoloženje. Nekateri se v popolnem nasprotju z listinami koncila — z zborom in skupnostjo škofov upirajo osebni nezmotljivosti papeža in rimskega škofa. V tem smislu so ti tudi razlagali okrožnico o človeškem življenju in veroizpoved papeža Pavla VI. Ne smemo si prav nič prikrivati, da smo danes v nevarnosti, da se bodo kristjani razdelili v dve skupini. V prvi bodo tisti, ki bi bodo še priznavali, da oblast škofov izvira od papeža; v drugi pa tisti, ki bodo trdili, da papeževa oblast prihaja od oblasti škofovskega zbora. Ta nasprotna mnenja so še bolj nevarna za avtoriteto škofovskega zbora ko za avtoriteto papeža samega. Če se to zgodi, bo zelo trpela avtoriteta tiste Kristusove Cerkve, ki ji krščansko ljudstvo upravičeno brezpogojno zaupa. Zato je nujno potrebno, da zadrže in ustavijo korak tisti, ki sejejo nasprotstvo med papeštvom in škofovstvom in tako dokažejo, da so za cerkveno edinost.

To pričakujemo od prihodne sinode, od škofovskega zborovanja v Rimu. Nujno je potrebno, da Rim posluša glasove različnih škofovskih konferenc in da osrednje cerkveno vodstvo dobi poročila o življenju in potrebah vsega krščanskega sveta. Potrebno je tudi, da ob tej priložnosti znova priznajo in potrdijo oblast Petrovega naslednika vse škofovske konference. Škofovski zbor ne sme biti orožje proti papežu.

Cerkev ima svojo lastno, trajno zgradbo. V tej zgradbi ima škofov-

ski zbor tisto mesto, ki mu pripada. Pojma monarhije in demokracije nimata pri zgradbi Cerkve nič opraviti.

Obžalovanja so vredne različne pretirane kritike rimske kurije. Vsi soglašajo v tem, da je potrebna preureditev, ki bo bolj odgovarjala današnjim razmeram. Te kritike so krivične zato, ker ne upoštevajo nove, velike preuredbe, ki jo je izvršil papež Pavel VI. Njih namen je, v javnosti vzeti ugled osrednjemu vodstvu Cerkve in tudi Sveti stolici. Morda ti kritiki niso imeli prav tega namena, vendar njihove kritike rimske kurije dokazujejo, da se nismo motili, če smo jih tako razumeli.

Dobro organizirana osrednja oblast je danes bolj ko kdaj prej potrebna Cerкви. Edino ta oblast more zagotoviti Cerкви, da upravičeno izražanje različnih mnenj ne bo ogrozilo njene edinosti.

Svetne oblasti nastajajo in propadajo. Oblast papeža in škofov pa je združena v celoto. Vse, kar zmanjšuje avtoriteto svetega očeta, zmanjšuje tudi avtoriteto škofov. In nasprotno. Čim večjo moč ima ena oblast, tem lažje podpira drugo.

To je nauk prvega in drugega vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora, ki sta nas opozorila na to. Treba je delati za to, da se bo sta ugled papežev in ugled škofov okrepila in odstraniti vse, kar ju zmanjšuje in jima nasprotuje.

Kardinal J. Daniélou — G. M.

Na obisku pri trapistih

Dano mi je bilo, da sem pred kratkim kot gost osem dni preživel v trapistovskem samostanu tu v Argentini. Ker bo morda koga zanimalo, kako žive in kaj delajo ti redovniki, člani enega najstrožjih redov v Cerkvi, hočem zabeležiti nekaj podatkov in vtisov, ki sem jih dobil o njih ob tej priložnosti.

Samostan nosi naslov „Nuestra Señora de los Angeles“ in se nahaja kakih 50 km južno od mesta Azula v provinci Buenos Aires ob provincialni cesti 226, ki pelje v Mar del Plata. Je to prva trapistovska ustanova v Južni Ameriki, ki so jo priklicali v življenje menihi iz mesta Spencer v ZDA. Pozneje je ista materna hiša ustanovila še en samostan in sicer v Čilu. V Argentini jim je neki veleposestnik podaril 2.000 hektarjev plodne in na lepem kraju ležeče zemlje. Na majhni vzpetini

so si sezidali lep in prostoren samostan, ki je z izjemo nekaj sob za goste, ki jih še delajo, dokončan.

Trapistom pravila naročajo, naj radi sprejemajo goste, zlasti še, če so ti duhovniki. Zato sem še odločil tudi jaz, da jih poprosim za njih gostoljubje, ki so mi ga radi izkazali. Tako sem torej nekega popoldneva potrkal na samostanska vrata. Odprl mi jih je mlad menih v preprosti delovni obleki. Niti ne bi vedel, da je menih, če se mi ne bi kot tak predstavil in če ne bi na njegovem obrazu bral nekega globokega notranjega miru in duhovnega veselja, ki ga pri navadnih ljudeh človek težko najde. Že po prvih besedah sem tudi spoznal, da je Amerikanec. Prijazno me je pozdravil in me popeljal v majhno sobo za goste, nato pa mi takoj začel razkazovati samostan.

Najprej me je seveda peljal v

prostorno in lepo cerkev, zidano v slogu srednjeveških trapistovskih cerkvá. Ker pa je pozimi zelo mrzla in tudi kurjenje ne pomaga veliko, opravljajo menihi svoje liturgične molitve v eni manjših dvoran, tako imenovani kapitelski dvorani, ki so jo preuredili v hišno kapelo. Le ob nedeljah imajo mašo v cerkvi, da ji morejo prisostvovati tudi malokateri verniki. Malokateri, pravim, ker leži samostan daleč od vsake naselbine. Nato me je gostoljubni pater peljal v obednico in mi odkazal prostor, kjer bom z njimi jedel tudi jaz. Za vsakim stolom je bila pripravljena majhna lončena skodelica in pribor, ki si ju menihi, pa tudi gostje, po uporabi pomijejo sami in sicer kar pri mizi. Nato sva šla v knjižnico, ki je sicer majhna, a vendar opremljena z najbolj modernimi teološkimi knjigami v španščini in angleščini. V knjižnici menihi študirajo in berejo, ker pač nimajo svojih sob z izjemo priorja in duhovnega voditelja; pa tudi ta dva se po možnosti družita z drugimi menihi.

Število menihov

Od 20 menihov, kolikor jih je trenutno v samostanu, je 15 Amerikancev, 1 Italijan, 1 Belgijec, 1 Čileneec in dva Argentinca. Njihov občevalni jezik, kolikoli seveda sploh govorijo med seboj, je španščina. Tudi vse molitve se opravljajo že v tem jeziku, le nekaj bratov moli še nekatere molitve v angleščini. Pač pa je latinščina po-

polnoma izginila. Spalnico, veliko dvorano, kjer so postelje ločene ena od druge le z zaveso, mi je pokazal le od daleč, morda zato, da ne bi videl, da je celo njihov počitek v nekem oziru bolj pokora kot pa počitek, ker spijo na trdih slamnjačah in posteljah iz desk. To seveda le menihi, gostje imajo običajne postelje.

Ne daleč od samostana imajo več manjših gospodarskih poslopij: mizarско in mehanično delavnico in še nekatere druge manjše prostore. Njihovo obširno posestvo se razteza večidel po rahlo valovitem ozemlju, samostan sam pa leži na majhnem hribčku. Mnogo je že obdelanega, drugo zasajajo z gozdovi ali pa spreminjajo v pašnike.

Dnevni red

Bilo je nekaj pred šesto uro popoldne, ko me je dobri pater pustil samega. Kmalu nato je pozvonilo in menihi, ki so bili do tedaj napravljeni v najrazličnejše delovne obleke, so začeli v svojih dolgih belih redovnih oblekah prihajati v hišno kapelo. Bil je čas, ko se je samostanska družina zbrala k liturgičnim večernicam: petju psalmov, branju svetega pisma in drugim molitvam. Peli so izredno ubrano in doživeto; človek ima vtis, da božja prisotnost zanje ni le gola beseda, ampak pravo osebno doživljanje.

Trapistovsko življenje vodi geslo sv. Benedikta: ora et labora, moli in delaj. Zato je njihov dan razdeljen v tri skoro enake dele:

8 ur molitve, prav toliko ur dela in nekako 8 ur posvečenih počitku in jedi.

Sedemkrat na dan se zbere vsa meniška družina v hišni kapeli, da združi svojo molitev in pesem z molitvijo in pesmijo vesoljne Cerkve. Glavna vsebina menihovega dneva so te skupne liturgične molitve, ki imajo svoje središče v slovesni peti sveti maši, ki jo patri dnevno koncelebrirajo in h kateri so povabili tudi mene. Poleg liturgične molitve menihi mnogo časa posvete osebni molitvi in pa duhovnemu branju, s katerima hranijo svoje notranje življenje in prosijo za svet. Ena od značilnosti trapistovske duhovnosti je izredna pobožnost do Matere božje. Najlepše in nepozabne trenutke svojega bivanja pri trapistih sem doživljal ob večerih, ko so se menihi po večerji zadnjikrat zbrali k liturgični večerni molitvi, ki se konča z znano Marijino antifono „Pozdravljena Kraljica“. Predno začno prepevati to pesem, ta zadnji pozdrav Mariji, ugasnejo vse luči v kapeli, zato pa prižgó dve sveči pred Marijino podobo na levi oltarja. V skoraj popolni temi, le ob razsvetljeni podobi Brezmadežne, ko je zunaj redno divjal močan veter in butal ob zidove kapele, in so zvezde sijale na čistem nebu, so menihi stojé začeli prepevati slavospev svoji nebeški materi. Z nedopovedljivo nežnostjo, z brezmejnimi zaupanjem, ki se jim je bralo na trudnih obrazih, in s preprosto otroško pobožnostjo se je oglašala čudovito lepa melodija:

„Pozdravljena Kraljica, Mati usmiljenja, življenje, sladkost in upanje naše... K Tebi vpijemo... v tej solzni dolini. Pokaži nam po tem izgnanstvu Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa! O milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!“ Po končani pesmi je p[ri]or dal še vsakemu posebej blagoslov, nakar so menihi odšli k počitku.

Poleg molitve je menihovo glavno opravilo delo in sicer redno ročno delo. Sv. Benedikt pravi: „Tudaj so zares menihi, kadar živijo od dela svojih rok.“ Trapisti vstajajo ob 3,15, in potem ko so prve štiri ure svojega dneva posvetili molitvi in nabožnemu branju, začno ob osmih zjutraj p[ri] skromnem zajtrku z delom, ki traja do popoldne. Vsak menih gre na odkazano mu delo. Nekateri so šli zidat, drugi so bili zaposleni po raznih delavnicah, večina pa je delala na polju in pri živini. Spet drugi pa so delali po hiši.

„Moli in delaj!“

Imel sem vtis, da so vsi menihi razmeroma mladi, 50 let najbrž še ni nihče prekoračil, če izvzamem enega, starčka, bivšega opata maternega samostana, ki se je odpovedal svojemu položaju in prišel kot navaden menih v Argentino. Tudi on je delal. Največkrat sem ga videl, kako je s traktorjem kosil travo. Kosilo prekine delo za nekaj časa, nato pa se nadaljuje do pol

šestih zvečer. Delajo seveda ne samo bratje, temveč tudi patri-duhovniki, ki jih je trenutno v samostanu šest, vsi ostali so pa bratje.

En del menihovega dneva pa je posvečen počitku in dosti skromni prehrani. Trikrat na dan gre trapist v obednico: k zajtrku, kosilu in večerji. Hrana je za normalnega človeka zadostna, ne more pa se reči seveda, da je obilna. Redno zadošča za vsak obed po en sam krožnik. Juhe ne poznajo, tudi mesa ne je trapist nikdar v življenju, tudi na največje praznike ne. Edina izjema so težki bolniki na bolniški postelji, in tudi tedaj le, če jim ga zdravnik izrecno predpiše. Najbolj običajna je močnata jed in pa krompir ter zelenjava. Kruha, doma pečenega ne manjka. Med kosilom in večerjo, ki trajata le po dobrih četrh ure, se ves čas bere kakšna nabožna knjiga. Tokrat so brali dnevnik Raise Maritain. Streže pri mizi vsak teden drugi. V tednu mojega bivanja je bila vrsta ravno na predstojniku, ki je z vso ponižnostjo opravljal to lepo bratsko opravilo, predpasan z belim predpasnikom.

Večni molk

To, po čemer so trapisti zlasti znani, je njihov „večni molk“. Do pred koncila trapist res ni smel nikdar v življenju z govorjeno besedo občevati s svojim tovarišem. Vse potrebno je moral povedati z govoricco nemih, z znaki. Izjema je bil seveda predstojnik in spoved-

nik ter duhovni svetovalec. Po koncilu se je to pravilo nekoliko omililo. Zdaj se smejo menihi naj-nujnejše reči med seboj pomeniti, če drugače ne gre, tudi z govorjeno besedo. Vendar se še v veliki meri uporablja občevanje z znaki. Sicer pa nimajo veliko priložnosti za medsebojno govorjenje. Prostega časa v smislu, da bi smeli med seboj govoriti, nimajo. Kratke minute oddiha čez dan porabijo za osebno molitev ali pa za branje. Niti omeniti ni treba, da ne poznajo ne radija ne televizije. Dvakrat na teden se lahko seznanijo z najvažnejšimi novicami v svetu, ker se jim da na vpogled prva in druga stran kakega časopisa.

Ob osmih zvečer se trapist poda k počitku. Spijo v skupni spalnici in na trdi postelji. Popoldanskega počitka ne poznajo. Ena najbolj občutnih pokor za večino trapistov je dejstvo, da praktično niso nikdar sami. Vse delajo skupno: skupno jedó in spijo v skupni spalnici. Tudi ob smrti menih ni sam. Ko gre na smrt, ga bolnega prinesejo v kapelo, ga polože na tla in mu ob navzočnosti vseh podele sveto maziljenje. Večkrat tudi izdihne v kapeli, v kateri je preživel toliko svojega življenja. Pokopljejo ga brez krste, na grob zasade preprost križ.

Ko sem tako osem dni živel takorekoč skupaj z menihi in delal hkrati svoje duhovne vaje, sem moral končno odpotovati. Poslovil sem se od prijaznega, 36 let starega priorja, sina ameriškega

protestantovskega škofa in od mojega vodnika, tudi Amerikanca, p. Amadea.

Ko sem se vračal iz te duhovne oaze v vsakdanje življenje in vrvež, sem razmišljal, kakšen smisel imajo kontemplativni redovi v Cerkvi. Zlasti še danes, ko bi se zdelo, da bi morali ob tolikšnem pomanjkanju duhovnikov vsi kristjani apostolsko aktivno delati, iti med ljudi in oznanjati evangelij, kot nekoč apostoli in njihovi učenci. Pa se mi je zdelo, da je takšno gledanje površno. Odprl sem knjigo koncilskih dokumentov, kjer sem o kontemplativnih redovih našel tole: „Ustanove, ki so docela določene za kontemplacijo, tako da se njihovi člani v samoti in molku, v neprestani molitvi in vedri pokori posvečajo samo Bogu, obdrže vedno, naj bo potreba apostolata še tako nujna, odlično mesto v Kristusovem skrivnostnem telesu, v katerem 'vsi udje nimajo istega opravila' (Rim 12, 4). Bogu namreč darujejo odličen dar hvale, krajsijo božje ljudstvo z bogatimi darovi svetosti, ga spodbujajo z zgledom in ga širijo s skrivnostno apostolsko rodovitnostjo. Tako so Cerkvi v čast in vir nebeških milosti.“

Tako se je moderna Cerkev sama izrekla o pomenu in smislu kontemplativnih redov. V Cerkvi nimajo vsi istega poslanstva. Nekateri posnemajo Kristusa bolj v njegovem neposrednem apostolskem delu, drugi pa se z Njim raje uml-

kajo na samotne kraje, se z molitvijo in pokoro boré za posvečenje sveta. Vsak na svoj način naj bi sodelovali pri gradnji Kristusove Cerkve na zemlji. Pri tej gradnji imajo tudi trapisti brez dvoma veliko in važno poslanstvo, ko pojejo Bogu čast za vse tiste, ki tega ne delajo in s spokornim življenjem prosijo milosti za nas vse.

Al. Kukovica

Ena izmed značilnih slovenskih gorskih koč. V teh kočah vlada gorska tišina, ki je prava podoba notranjega miru.

Obhajanje na dva načina

Kongregacija za bogoslužje je objavila pred kratkim navodilo za obhajanje. Začne se z besedama „Spomin Gospodov.“ Napisano je bilo 29. maja. Ponatisnjeno je bilo tudi v francoščini v listu „Documentation catholique“ (Katoliško pričevanje). Vsebino navodila so razložili strokovnjaki v bogoslužju.

Sveti oče je vprašal vse škofe latinske Cerkve, kaj mislijo o novem načinu delitve obhajila. Po novem načinu obhajanja se sveta hostija položi ne v usta, ampak v roko obhajancev.

Škofom so poslali tri vprašanja, na katera so morali že do 12. marca odgovoriti:

1. Ali mislite, da je treba upoštevati prošnjo, ki hoče na podlagi starega krščanskega izročila dovoljenje, da se obhajilo prejema iz roke?

2. Ali hočete, da se novi obred obhajanja z odobravanjem krajevnega škofa najprej preizkusi v majhnih skupinah?

3. Ali mislite, da bi verniki po primerni katehetični pripravi sprejeli ta obred (obhajanja)?

Na prvo vprašanje je 567 škofov odgovorilo pritrdilno, 1.233 škofov odklonilno, 315 škofov z rezervo. Na drugo 751 pritrdilno, 1.215 odklonilno. Na tretje vprašanje pa je odgovorilo 835 škofov pritrdilno, 1.185 škofov odklonilno. Te številke jasno dokazujejo, da velika večina škofov misli, da se ne sme spremeniti sedanjí način obhajanja. Če bi ga spremenili, bi žalili verski čút mnogih vernikov.

Vendar odgovori na zadnje vprašanje le dajo misliti, da bi bilo mogoče spremeniti način obhajanja, če bi na to vernike dobro pripravili. Vsi odgovori pa tudi jasno dokazujejo, da je velika večina škofov proti novemu načinu obhajanja, četudi krščanska tradicija potrjuje, da se je v Cerkvi 900 let obhajilo delilo tako, da se je posvečeni kruh palagal obhajancem v roko.

Četudi se je velika večina škofov odločila za doseđanji način obhajanja, je Sveta stolica dovolila škofovskim konferencam, da ohra-

nijo novi način obhajanja tam, kjer so ga že upeljali in ga uvedejo v tistih krajih, kjer bi velika večina vernikov to želela. Zahteva le skrbno pripravo, izjavo tri četrtine vernikov, da so za nov način obhajanja in utemeljitev razlogov, zakaj so zanj. Odstraniti je tudi treba nevarnost pre-majhnega spoštovanja do nebeške hrane in napačnih nazorov o njej. Tako Cerkev spoštuje svobodo manjšine duhovnikov, ki bi bili osramočeni, če bi morali opustiti novi način obhajanja ali pa ga hoteli nepremišljeno in prehitro uvesti tam, kjer ni pravih razlogov za to.

Dovoljenje za obhajanje po novem načinu imajo doslej že francoski, belgijski in nemški škofje. Tudi Nizozemska ima to pravico. Vsak škof mora sam določiti, kako naj se deli obhajilo po novem načinu v njegovi škofiji.

Nov način obhajanja pa nikakor ne izključuje starega načina. Noben duhovnik namreč nima pravice uvajati enega načina obhajanja na škodo drugega. Vsi verniki imajo pravico, da prejemajo obhajilo na tisti način, ki najbolj odgovarja njihovemu duhovnemu nastrojenju. Oba načina obhajanja moreta temu dobro služiti.

Odlok o novem načinu obhajanja je torej dobro premišljen. Odlikuje se po svoji jasnosti in veliki vzgojni modrosti. Naslanja se na pristno krščansko izročilo prvih kršćanskih stoletij.

G. M.

ODREŠENJE
V
VKLJUČUJE
VSE
LJUDI

Vsa božja dela, ki jih je Bóg storil in jih neprestano uresničuje v korist človeškega rodu, nosijo na sebi znamenje neskončne božje ljubezni in velikodušnosti. Bog ni nikoli malenkosten, nikoli skop v delitvi svojih milosti in darov. V tem pogledu moremo gledati z globoko hvaležnostjo tudi skrivnost odrešenja, ki ga je Bog izvršil v polnosti časov po svojem Sinu in ga neprestano nadaljuje po sveti Cerkvi, ki je po božji volji vesoljni zakrament posvečenja in zveličanja za ves svet.

V potrjenje te naše vere v vsezveličavno božjo voljo imamo v svetem pismu jasne in določne izjave, ki izključujejo glede vesoljnosti odrešenja vsak dvom. Na podlagi samega božjega razodetja nam je možno razmišljati o tem, kako neskončno usmiljeni Bog naklanja milost zveličanja nam, ki smo člani prave Cerkve, pa bratom kristjanom, ki so se od nje ločili, končno še nekristjanom in Judom.

Seveda ne smemo misliti, da bi mogli priti v teh ramišljanjih do polne jasnosti. Zveličanje ljudi je globoka božja skrivnost. Božja beseda nam o tem bolj malo pove. Cerkev se glede tega previdno izraža in nam podaja le glavna načela, oprta na sveto pismo. O skrivnosti odrešenja in zveličanja razglabljuje teologi, ali tudi njih dognanja ne morejo v vsem zadostiti človeški radovednosti, zakaj nihče ne more spoznati in doumeti skrivnostnih potov božjega usmiljenja tako glede posameznih ljudi kot glede vesoljnega sveta.

Po teh uvodnih mislih pogledjmo

zdaj, kaj nam o teh vprašanih pove sveto pismo in kaj glede tega uči sveta Cerkev v svojem tozadevnem nauku.

*Kristus je umrl na križu
za vse ljudi*

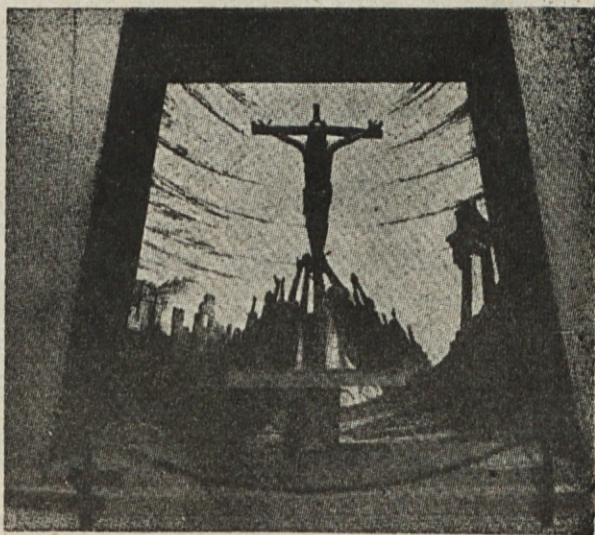
V svojem nočnem razgovoru z Nikodemom Kristus sam izjavlja: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje. Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, marveč, da bi se svet po njem zveličal“ (Jan 3, 16-17). Pod besedo „svet“ je brez dvoma mišljeno vse človeštvo.

Apostoli to resnico o vesoljnosti Kristusovega odrešenja stalno oznanjajo. Sveti Peter piše prvim

kristjanom, ki so bili nepotrpežljivi v pričakovanju drugega Kristusovega prihoda, sledeče: „Gospod ne odlašaj obljube, marveč potrpi z vami, ker noče, da bi se kateri pogubili, temveč da bi se vsi spokorili“ (II, 3, 9). Sveti Janež uči, da „je Kristus, Pravični, sprava za naše grehe; pa ne samo za naše, marveč tudi za ves svet“ (I, 2, 2).

Sveti Pavel, apostol narodov, na mnogih mestih svojih listov označuje to tolažilno resnico. „Bog svojemu lastnemu Sinu ni prizanesel, ampak ga je dal za nas vse“ (Rim 8, 32). „Kristus je umrl za vse, da bi tisti, ki žive, ne živeli več sebi, ampak njemu, ki je zanje umrl in vstal“ (2 Kor 5, 15). „Kakor je po enem prestopku — Adamovem — za vse ljudi obsodba, tako tudi po eni spravi — Kristu-

Kristus je umrl za vse, da bi tisti, ki žive, ne živeli več sebi, ampak njemu, ki je zanje umrl in vstal

sovi — za vse ljudi opravičenje, ki daje življenje“ (Rim 5, 18).

Še bi lahko navedli podobne izjave, navdihnjene po Svetem Duhu, a naj te zadostujejo. Iz njih je jasna velika resnica, da je Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil vesoljni svet. Nikogar ni na svetu, ne pred Kristusovim prihodom, ne po njegovi smrti in vstajenju, ki bi ne mogel biti deležen milosti njegovega odrešenja in večnega zveličanja, ako le s to milostjo sodeluje. V pogledu na Kristusovo odrešilno daritev je Bog že v stari zavezi po preroku Ezekielu slovesno izjavil: „Kakor resnično živim, nimam veselja nad smrtjo brezbožneža, ampak nad tem, da se brezbožnež spreobrne od svojega pota in živi“ (33, 11).

Ta nauk svetega pisma, potrjen po učenju svetih očetov, je Cerkev slovesno potrdila na svojih zborih in obsodila zmote krivovercev, kot npr. janzenistov in kalvincev, kot so omejevali zasluženje Kristusove smrti le na vernike in na one, ki so od Boga vnaprej določeni za večno življenje. Na II. vaticanskem koncilu podaja ta nauk v dogmatični konstituciji o Cerkvi.

Zveličavna možnost katoliških kristjanov

Udje svete katoliške Cerkve smo glede zveličanja pač v najboljšem položaju. Prerojeni po svetem krstu postanemo člani izvoljenega božjega ljudstva nove zaveze, udje skrivnostnega Kristusovega telesa, polnopravni državljani božjega kra-

ljestva na zemlji, božji otroci in dediči nebes.

Cerkev odpre svojim udom vse bogastvo svojih duhovnih, nadnaravnih zakladov. Oznanja jim božjo besedo, ki naj jim sveti na pot zveličanja; dovoljuje jim dostop do svetih zakramentov, ki so studenci milosti, sredstva posvečenja in zveličanja; izročena Cerkvi po Kristusu Odrešeniku. Pomaga jim k popolnemu češčenju neskončnega božjega veličastva z daritvijo svete maše, kjer združeni s samim Kristusom, najvišjim in večnim Duhovnikom nove zaveze, ki po duhovnikih samega sebe daruje nebeškemu Očetu v spravo za grehe sveta, morejo dati večnemu Bogu najvišje počeščenje, najpopolnejšo zahvalo, najučinkovitejše zadoščenje in najuspešnejšo prošnjo za božjo pomoč.

Cerkev kot skrbna mati spremlja svoje otroke skozi vse življenje, od rojstva do smrti. Jih opominja in spodbuja, jih posvečuje in pripravlja na večno življenje, jih neprestano kliče nazaj na pravo pot, ako so z nje zašli. Vedno smo vsi v njenem srcu, v njenih molitvah in prošnjah, daritvah in blagoslovih, tako da mora biti zares do konca zakrknjen tisti katoliški kristjan, ki vse to duhovno, nadnaravno bogastvo trdovratno zavrača in s tem zavrača milost zveličanja, ki mu jo Bog po svoji Cerkvi tako velikodušno ponuja.

Koncil glede tega naslednje uči: „V družbo Cerkve se popolnoma včlenijo tisti, ki obdarjeni s Svetim Duhom, sprejmejo v celoti

njeno ureditev in vsa zveličavna sredstva, katera so v njej postavljena, in se v isti vidni organizaciji z vezmi veroizpovedi, zakramentov in cerkvenega vodstva ter občestva povezujejo s Kristusom, ki Cerkev vodi po papežih in škofih. Vendar se ne zveliča, čeprav se včleni v Cerkev, kdor ne vztraja v ljubezni in kdor sicer ostane v naročju Cerkve „s telesom“, a ne „s srcem“. Zavedajo naj se vsi otroci Cerkve, da morajo svoj odlični položaj pripisovati ne lastnim zaslugam, ampak posebni Kristusovi milosti; ako tej milosti niso poslušni v mislih, besedah in dejanju, ne le da se ne bodo zveličali, ampak bodo strožje sojeni“ (K C 14).

K tem prištevamo pravoslavne

kristjane in anglikance ter protestante z vsemi njihovimi številnimi ločinami. Prav tako razne cerkvene skupnosti z vzhoda in zahoda, ki ne vzdržujejo zveze z rimskim papežem. Kako gleda Cerkev na možnost njihovega zveličanja?

Vprašanje zveličanja ločenih bratov

Nauk koncilske konstitucije o Cerkvi takole odgovarja: „Cerkev ve, da je iz več razlogov povezana s tistimi, ki so po krstu deležni časti krščanskega imena, a ne izpovedujejo celotne vere, ali pa ne ohranjajo občestvene edinosti pod Petrovim naslednikom. Mnogo jih je namreč, ki imajo v časti sveto pismo kot pravilo verovanja in živ-

Na večer življenja bo vsak človek dal odgovor Kristusu, nebeškemu Gospodarju

ljenja in kažejo iskreno versko go-
rečnost, ljubeče verujejo v vsemo-
gočnega Boga Očeta in v Kristusa,
božjega Sina, Odrešenika, so po-
svečeni s krstom, ki jih povezuje
s Kristusom, in v svojih lastnih
Cerkvah in v cerkvenih skupnostih
priznavajo in prejemajo tudi druge
zakramente. Mnogi med njimi ima-
jo tudi škofovstvo, obhajajo sveto
evharistijo in goje pobožnost do de-
viške božje Matere. Razen tega jih
z nami združuje tudi občestvo mo-
litve in drugih duhovnih dobrot;
obstoji tudi resnična združenost v
Svetem Duhu, ki z darovi in mi-
lostmi deluje tudi v njih s svojo
posvečevalno močjo in ki je neka-
tere izmed njih utrdil tako, da so
prelili svojo kri. Tako budi Duh v
vseh Kristusovih učencih želje in
prizadevanje, da bi se vsi na na-
čin, katerega je določil Kristus,
miroljubno zedinili v eni čredi pod
enim pastirjem. Da bi to dosegla
mati Cerkev ne neha moliti, upati
in delati in svoje otroke spodbuja
k očiščenju in prenovi, da bi Kr-
stusovo znamenje svetleje zasijalo
na obrazu Cerkve“ (KC 15).

V dekretih o ekumenizmu in o
katoliških vzhodnih cerkvah govori
koncil z veliko ljubeznijo in upošte-
vanjem zlasti o ločenih vzhodnih
kristjanih. Določa, naj se z ločenimi
brati z vzhoda uporabljajo v med-
sebojnih stikih milejše metode, kot
te, ki so bile doslej v navadi: „Če-
prav je po samem božjem zakonu
prepovedana skupnost pri svetih
obredih, ker krši edinost Cerkve
ali pa vključujejo pravo priznavanje
zmote ali nevarnost zablode v veri,

pohujšanja in verske brezbriznosti,
dokazuje vendar dušnopastirska
praksa, da je mogoče in da je tre-
ba upoštevati različne okoliščine
posameznih oseb, kjer niti ni krše-
na cerkvena edinost niti ni nevar-
nosti, kateri bi se bilo treba izo-
gniti, pač pa nastopata resna po-
trebnost za zveličanje in za duhovni
blagor duš. Zato je katoliška Cer-
kev glede na časovne, krajevne in
osebne okoliščine često uporabljala
in uporablja tudi danes milejši
način ravnanja in vsem dajala ter
daje na razpolago sredstva zveli-
čanja in pričevanje ljubezni med
kristjani, dovoljujoč jim deležnost
pri zakramentih in pri drugih sve-
tih opravilih in rečeh. Ob upošte-
vanju navedenih načel se morejo
vzhodnim kristjanom, ki so v dobri
veri ločeni od katoliške Cerkve, če
sami od sebe prosijo in so pravilno
pripravljeni, podeliti zakrament po-
kore, evharistije in bolniškega ma-
ziljenja; pa tudi katoličanom je do-
voljeno prositi za prav te zakra-
mente tiste nekatoliške duhovnike,
katerih Cerkev ima veljavne zakra-
mente, kadarkoli to priporoča nuj-
na potreba ali resnična duhovna
korist in je dostop do katoliškega
duhovnika fizično ali moralno ne-
mogoč“ (VC 26-27).

Možnost zveličanja nekristjanov

Ogromno je število teh, ki še ni-
so sprejeli evangeljske blagovesti
in po besedah prerokovh „živijo v
temi in v smrtni senci“ (Iz 9. 2).
Kako je z njih zveličanjem?

Jesus je postavil kot nujni pogoj
za zveličanje vero in krst: „Pojdi-

te in učite vse narode; kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan; kdor ne bo veroval, bo pogubljen“ (Mr 16, 16).

Glede nadnaravne vere sveti Pavel uči naslednje: „Brez vere ni mogoče biti Bogu všeč. Zakaj, kdor hoče priti k Bogu, mora verovati, da je in da tistim, ki ga iščejo, plačnik“ (Hebr 11, 6). To velja glede vere v Boga, pravičnega Stvarnika, za vsakega človeka, za vse kraje in vse čase. Brez nadnaravne vere v te dve temeljni resnici je zveličanje nemogoče. Krst, ki človeka očisti in prerodi, je pri nekristjanih lahko krst želja, ako do milosti zakramentalnega krsta ne morejo priti.

Koncil glede nekristajnov uči sledeče: „Tudi tisti, ki evangelija še niso sprejeli, so na različne načine naravnani na božje ljudstvo. V prvi vrsti seveda tisto ljudstvo, kateremu so bile dane zaveze in obljube in iz katerega je po telesu izšel Kristus (Rim 11, 28), po izvolitvi zaradi očetov nad vse ljubljeno ljudstvo; kajti Bog se ne keša svojih darov in svoje izvolitve. Odrešitveni sklep pa vključuje tudi tiste, ki priznavajo Stvarnika; med temi so na prvem mestu muslimani, ki se imajo za izpovedovavce Abrahamove vere in ki z nami častijo edinega, usmiljenega Boga, ki bo sodil ljudi poslednji dan. Bog sam ni daleč niti od tistih, ki iščejo neznanega Boga v sencah in podobah, ker daje vsem življenje in dihanje in vse in ker kot Odrešenik hoče, da bi se vsi ljudje zveličali. Tisti namreč, ki brez lastne krivde

ne poznajo Kristusovega evangelija njegove Cerkve, a iščejo Boga z iskrenim srcem in skušajo pod vplivom milosti v dejanjih spolnjevati njegovo voljo, kakor jo spoznavajo po glasu vesti, morejo doseči večno zveličanje. Božja previdnost ne odreka za zveličanje potrebne pomoči niti tistim, ki brez lastne krivde še niso prišli do izrecnega spoznanja o Bogu, a si prizadevajo, ne sicer brez pomoči božje milosti, da bi prav živeli. Karkoli namreč najde pri njih dobrega in resničnega, Cerkev cení kot pripravo na evangelij in kot dar tistega, ki razsvetljuje vsakega človeka, da bi končno imel življenje. Često pa so ljudje, prevarani od hudobnega duha, postali v svojih mislih prazni in so zanemarjali božjo resnico z lažjo ter služili stvari bolj kakor Stvarniku, ali pa živijo in umirajo na tem svetu brez Boga in se izpostavljajo nevarnosti končnega obupa. Zato Cerkev v božjo slavo in v korist vseh ljudi marljivo pospešuje misijone, v svesti si Gospodove zapovedi, ki pravi: „Oznanjajte evangelij vsem stvarstvu“ (Mr 16, 16). (KC 16).

Zveličanje Judov

Kot smo zgoraj videli, koncil že v poglavju o nekristjanih s spoštovanjem govori o izvoljenem ljudstvu in o možnosti njihovega zveličanja.

Če mislimo najprej na Jude v stari zavezi, moramo priznati, da so bili glede zveličanja na mnogo boljšem stališču kot tedanji pogani.

Imeli so razodetje, vero v enega samega Boga, zakondajo in božjo službo. Bili so izvoljeno ljudstvo, ki ga je Bog posebej učil, vodil in varoval. To so bila zanje redna sredstva zveličanja do Kristusovega prihoda, ki je prišel dopolnit postavo in preroke (Mt 5, 17).

Po Kristusovem prihodu pa se je njihov položaj spremenil v njihovo nesrečo. Judovski narod ni sprejel Kristusa in ni vstopil kot celota v njegovo Cerkev. Kot narod je zunaj zveličavne poti.

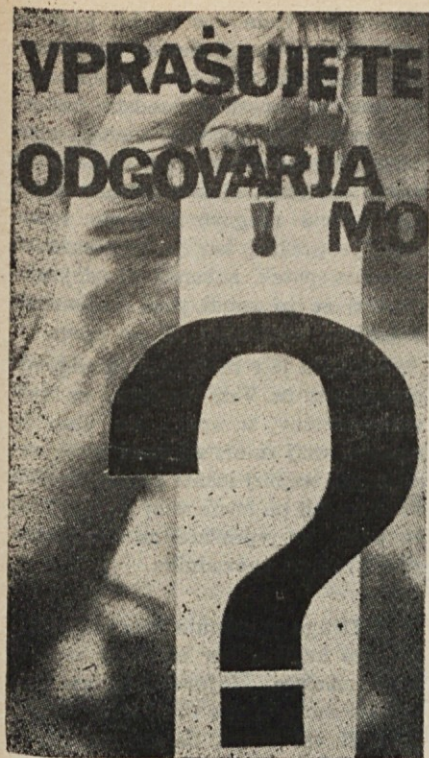
V osebнем pogledu velja za vsakega Juda to, kar uči koncilska konstitucija o Cerkvi glede nekristjanov. Če se ti lahko zveličajo, ako iščejo Boga in sledijo v svojem življenju glasu svoje vesti, velja to tembolj za Jude, ki se drže svoje vere v enega Boga ter Mojzesove postave in prerokov in brez osebne krivde ne pridejo do spoznanja Kristusa, obljubljenega Odrešenika. Čeprav ta judovska vera ni normalna pot do zveličanja, je vendar mnogo popolnejša od poganskih ver, ki nimajo nobenega pozitivnega razodetja. Vera izraelskega naroda je v pogledu odrešenja bliže Kristusu Odrešeniku, ki ga še vedno čaka, kot vera poganov.

O problemu svojega ljudstva z ozirom na skrivnost odrešenja in zveličanja razpravlja sv. Pavel v listu do Rimljanov. Pove, da je ljudstvo grešilo, ker je zavrlo Kristusa in vztraja v svoji neveri. Pove pa tudi, da Bog svojega ljudstva ni zavrnil in da je v božjem načrtu, da se bo Izrael pred kon-

cem sveta spreobrnil, potem ko bo vstopilo v Cerkev polno število poganov. In še nekaj pove, kar nam mora služiti kot pravilo našega zdržanja napram Judom: Zaradi nevere in neposlušnosti judovskega ljudstva smo mi, ki izhajamo iz poganstva, dosegli božje usmiljenje. Nevera Judov je odprla poganom pot v Cerkev. A tudi Jude čaka božje usmiljenje. Pove, da je to božja skrivnost, da ni mogoče vedeti, kdaj in kako se bo to zgodilo, da bo pa vendar pred koncem sveta ves Izrael rešen. Naša dolžnost je tedaj, da se tega zavedamo in da Judov, ki smo po njih vero sprejeli, ne zaničujemo in se z našo vero, ki je nezaslužen božji dar, ne prevzamemo: „Ne prevzemaj se. ampak se boj! Glej na božjo dobroto in strogost, strogost nasproti padlim, nasproti tebi pa božjo dobroto, če ostaneš v dobroti, če delaš to, kar je dobro“ (Rim 11, 21-22).

Vse to razmišljanje o veseljnosti odrešenja in vprašanju zveličanja vseh ljudi najlepše zaključimo z istim sv. Pavlom, ki ob zaključku svojega oznanila ves prevzet piše: „O globočina bogastva in modrosti in vednosti božje! Kako nedoumljive so njegove sodbe in nezisledna njegova pota! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo? Ali kdo je bil njegov svetovavec? Ali kdo mu je prej kaj dal, da bi se mu povrnilo? Kajti od njega in po njem in zanj je vse. Njemu slava na veke! Amen“ (Rim 11, 33-36).

Alojzij Košmerlj

Prosim, če bi mi odgovorili v Duhovnem življenju na sledeča vprašanja:

1. Kaj je v zakonu pri zakonskem dejanju lahko greh?

2) Kakšno stališče naj zavzame katoličan do komunizma, če zavlada tudi v tej deželi, z ozirom na to, da smo se baje doma preveč izpostavljali in šli na ost?

Rad bi dodal še tole. Stalno brem Duhovno življenje. Tudi vzgojni

članki mi ne uidejo. Prebiram tudi članke Pavline Dobovškove, pa se mi vsiljuje vprašanje: Ali ne bi bilo dobro, da bi enkrat obiskala in kaj napisala o družini, ki ima samo enega, dva ali tri otroke, pa povprašala po vzrokih in pogledih, ki jih imajo o družini otroci te matere.

Razumeli boste, gospod B. B., da Vam morem na tem mestu na Vaše prvo vprašanje odgovoriti le bolj na splošno. Vprašujete torej, kaj je v zakonskem dejanju lahko greh? Nāčelno je greh v zakonskem dejanju vse tisto, kar nasprotuje njegovemu namenu. Namen zakonskega dejanja pa je predvsem trojen: z njim naj si zakonca na najbolj intimen način izrazita svojo medsebojno ljubezen, sodelujeta naj pri obuditvi morebitnega novega življenja in v službi teh dveh glavnih namenov smeta urejeno iskati tudi zadostitev spolnega nagona. Vse, kar bi šlo proti enemu ali drugemu teh namenov, skvari v večji ali manjši meri moralno dobrost zakonskega dejanja. Zakonsko dejanje naj bi bilo torej najprej na duhovno-telesno-spolni način izražena ljubezen med zakoncema. Zakoncema je torej dovoljeno vse tisto, kar je resničen izraz te ljubezni. Izražanje te ljubezni pa mora spoštovati tudi človeško dostojanstvo sozakonca, ker sta zakonca človeški osebi in to vsekdar in povsod, torej tudi pri najintimnejših zakonskih odnosih. Ker pa je človek človek zlasti po duhovnosti, zato mora duhovnost prevevati in plemenitovati vse njegovo dejanje in nehanje, tudi in še predvsem zakonsko intimnost, ker je prav tu nevarnost

največja, da bi se človek slepo predal telesnosti na škodo duhovnosti. Tako bodo izrazi ljubezni v zakonskem dejanju tem bolj človeka vredni in moralno visoko stoječi, čimbolj se bo v njih skladno družil trojni element, ki jih sestavlja: duhovnost, telesnost in spolnost. Potem pa je vsaka ljubezen, tudi zakonska, če naj je v polnosti vredna tega imena, tudi nesebična, to je, hoče osrečiti zakonca in prav v tem prizadevanju najde višek tudi svoje lastne sreče, ne le telesno-spolne, ampak predvsem duhovne. Ta prava, osebno dostojanstvo spoštuječa medsebojna zakonska ljubezen bo zakoncema povedala, kaj je v zakonskem dejanju moralno dobro. Ne bosta v vednem strahu, kaj more biti greh, ampak bosta pozorna na to, kako bi na vedno bolj plemenit način poskušala osrečiti drug drugega in bosta to z duhom poplemeniteno telesno-spolno osrečenje sprejela hvaležno kot dar iz božjih rok.

Zakonsko dejanje pa po svoji naravi vodi tudi v morebitno obujanje novega življenja. To naj bi bil trajen sad medsebojne ljubezni zakoncev. Seveda pa mora biti obujanje novega življenja sad velikodušne, obenem pa tudi modre odločitve zakoncev. Temu danes pravimo odgovorno očetovstvo. Ni greh torej, če si zakonca želita iz zadostnih razlogov, da bi njuno zakonsko dejanje ne imelo za posledico spočetja novega življenja. Grešna bi bila takšna želja le, če bi bila sad sebičnega nastrojenja. Še več, iz zadostnih razlogov smeta omejiti svoje zakonske intimnosti na čas, ko je po božjih zakonih, položenih v človekovo naravo, spočetje

nemogoče. Vedno pa bi bil greh in zato nikdar dovoljeno, če bi zakonsko dejanje izvršila tako, da bi z naravnimi ali umetnimi sredstvi kakorkoli preprečila možnost novega spočetja. Vsaka tozadevna metoda in vsako sredstvo, ki zakonskemu dejanju vzame njegovo naravno rodno moč, je grešno, ker je protinaraven poseg v potek zakonskega dejanja. Pa naj se to zgodi pred zakonskim dejanjem, med njim ali po njem.

Vem, da je v marsičem ta odgovor presplošen in Vam verjetno ne reši vseh dvomov, a upam, da Vam je nakazal vsaj smer, v kateri boste sami mogli naprej iskati rešitve svojim dvomom ali pa boste vsaj vedeli, kdaj bo prav, da vprašate za konkreten svet svojega spovednika.

2. Drugo vprašanje bom odgovoril bolj na kratko, ker ni samo moralnega značaja. Najprej bi Vam rekel, da morava vse storiti, jaz in Vi. pa tudi vsi drugi, da komunizem v Argentini ne zavlada. Z besedo, z zglednim krščanskim življenjem, zlasti še z resnim izpolnjevanjem zahtev socialne pravičnosti in realne ljubezni do bližnjega. Če imate kak vpliv na druge — in nekaj ga ima vsakdo — prikazujte, da za izboljšanje socialnih razmer ni treba postati komunist, da pristno krščanstvo vsebuje vse temeljitejšo rešitev krivične ureditve današnje družbe.

Kaj boste pa morali storiti v primeru, da komunizem neposredno grozi zavladatai v tej deželi, tega pa ne vem. To bo v glavnem odvisno od okoliščin, predvsem od volje večine

prebivalstva po odporu proti grozeči nevarnosti. Osebn mora biti brez dvoma vsak od nas pripravljen tudi na najtežje žrtve, če bi se izkazalo, da so te potrebne za obrambo osnovne človečanske svobode in njegovega dostojanstva ter krščanstva. Osebn nisem mnenja, „da smo se baje doma preveč izpostavljali in šli na ost“, kot Vi pravite. Vsak zgodovinski položaj prinaša s seboj svoje zahteve, ki narekujejo svojo odločitev. Velika večina zdravega našega naroda je sodila tedaj in je istega mnenja še danes, da smo se prav odločili. S tem pa seveda ne morem braniti drugim, da drugače mislijo. Končno se mora v vsakem kritičnem položaju odločiti vsakdo sam po svoji vednosti in vesti. Če nismo uspeli, to ni noben dokaz, da nismo imeli prav. Uspeh nikakor ni dokaz za pravilnost ali nepravilnost postopanja. Takšno presojanje ni v skladu s krščansko moralo. Včasih je upor in boj zahteva vesti, četudi je uspeh tvegan. Sicer pa ali so bile naše žrtve res brezkoristne? Morda na videz! Zadnje merilo kakšnega dejanja ni njegov neposredni uspeh, temveč izpolnitev spoznane dolžnosti, za katero smo odgovorni ne človeški zgodovini, ampak končno le Bogu. Pa tudi za zgodovino naš boj ni bil brez pomena: dali smo svetel zgled junaškega odpora proti brezbožnim in razdiralnim silam, ki so še poznim rodovom znanil, da smo v najtežjih urah krenili na pot brambeverskih in človečanskih vrednot, prezirajoč lastno življenje.

AKu

Za mladino novega kontinenta

Izvršni odbor Sklada narodov za mladino (Unicef) je na letni seji, ki je bila v mestu Santiago v Čile, odobril vsoto 5 milijonov 400 tisoč dolarjev za pomoč latinskoameriški mladini. Del vsote bo šel za zdravljenje, drugi del za šole, prehrano in zaščito družine.

Unicef je tokrat drugič zboroval v Južni Ameriki. O marsičem se je lahko prepričal. Spoznal je dejansko stanje brez olepševanja, v katerem se nahajajo otroci in mladina latinske Amerike, kjer ima 52,7 odstotkov prebivalstva manj kot 20 let. Uvidel je tudi, da kakršenkoli program pomoči za zdravje, prehrano in vzgojo ne bo mogel obroditi pričakovanih sadov, dokler obstajajo težki problemi, ki se porajajo iz narodove zaostalosti in dokler se ne spremeni okolje v katerem otrok živi. Sestanek izvedencev je podčrtal, da pomanjkljivo hranjenje otrok v vsej Južni Ameriki povzroča zastoj v telesnem in umskem razvoju. V obrobnihseljih je velik odstotek otrok, ki niso zmožni priti dlje od prvih razredov osnovne šole. Značilno za južnoameriški kontinent je tudi prehitra pritegnitev v delo in prezgodnje poroke, ki onemogočajo, da bi mladi ljudje globoko doživljali temeljna obdobja življenja.

V D R U Ž I N I

DRUŽINSKI KOLEDAR

Z oktobrskimi večeri bo po naših družinah oživila molitev rožnega venca. Molkove jagode bodo drsele preko drobnih in velikih prstov, preko gladkih in zgaranih, ter poglabljale duha v skrivnosti življenja Matere in Sina.

Blagor mu, kdor zna moliti rožni venec!

Oktober

11. Praznik Marijinega materinstva.
Katoliški svet naslanja nanj praznovanje zemskih mater na tretjo nedeljo v oktobru.

Ko bomo po tukajšnji navadi iskali darila za svojo mater, mu ne pozabimo dodati kos srca, naše plemenitosti, našega najdragocenejšega vsakodnevnega daru za njeno nenehno ljubezen.

19. Tudi misijonska nedelja in praznik Kristusa Kralja sta družinska praznika. Prejeli smo ju kot dediščino naših vernih družin.

26. Ponos in hvaležnost narekujejo, da pripadnost Kristusovemu kraljestvu tudi živimo in pomagamo vsem, ki so daleč od njega.

29. Slovenski narodni praznik. Otroci se bodo vrnili iz slovenskih šol z narodnimi zastavicami.

Praznujmo ta naš praznik tudi v krogu družin, ponosni nanj, hvaležni Bogu za našo osebno svobodo in pripravljeni storiti vse, da skoraj zasije novi praznik svobode slovenskemu narodu.

November

1. Praznik rajnih bo misel in pogovor v naših družinah obrnil v preteklost in v večnost. Mimo bodo šli naši dragi, ki so že dokončali svoj tek.

2. Oče, mati, pomorjeni bratje, prijatelji... Svetla je misel, da smo z njimi povezani v Kristusu. In da jim moremo pomagati, kateri so še pomoči potrebni.

Plamenček sveče na grobu je tudi naš „Memento mori“.

7. V Argentini in na vsej južni polobli pričetek Marijinega meseca slovenskih „šmarnic“. O šmarnični pobožnosti velja v polni meri, kar je zapisal Weingartner: „Marijino češčenje je popolnoma v skladu z verskimi resnicami. Za vero in lepo življenje je nad vse koristno. Pa tudi kulturno življenje dobiva iz njega mnogo blagoslovljenih pobud. Zato bomo to češčenje kot ljubo in dragoceno dediščino svojih prednikov izročili tudi bodočim rodovom, da bodo iz njega črpali mir, srečo in blagoslov.“

16. Deseta obletnica smrti ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana. Pred desetimi leti mu je Bog v svoji previdnosti odvzel „težo križa“ in ga poklical k zaslužnemu „plačilu“.

30. Pričetek novega cerkvenega leta. Najlepši zgled priprave nam daje Marija. Z njo pričakujemo v tihi in pobožni zbranosti Kristusovega prihoda.

GOSPA, KAJ MENITE O TEH VPRAŠANJIH?

Gospa V. K. F. je v Ljubljani dokončala Trgovsko akademijo in je kot mlada žena prišla v Argentino. Živi v lepem predelu Vel. Buenos Airesa v lastnem domu in je mati šestih otrok. Poročena je s slovenskim izobražen-cem-juristom, ki je znan po svojem velikem prizadevanju za ohranitev in razvijanje slovenstva. Gospa ima tri otroke, ki obiskujejo univerzo, ostali pa so v srednji, oz. ljudski šoli. Dobro so ji torej znana vprašanja, ki se tičejo tukajšnje slovenske mladine. Sodeluje pri naših organizacijah, predvsem pri Zvezi slovenskih mater in žena, katere soustanoviteljica je tudi ona. Čeprav ji je dan izpopolnjen z delom za družino, le zmore z zanimanjem spremljati tudi življenje izven nje — tako v Argentini, kakor širom sveta in še prav posebno v Sloveniji.

„S kakšnimi vprašanji se tukajšnja slovenska mladina največ bavi?“

„Bojim se, da je velik del mladine, ki izhaja iz družin slovenske povojne emigracije, oddaljen od skupnosti. Zato je težko reči, s kakšnimi vprašanji se mladina v splošnem ukvarja. Tisti del, ki je aktiven v naših organizacijah, se vprašuje po smislu emigracije; v katero se sicer zavestno vključuje, a morda ne vidi še dovolj jasno njenega pomena. V isti vrsti s tem splošnim vprašanjem so potem dvomi o pomenu gojitve slovenske kulture v sebi in drugih, konkretno o rabi slovenskega jezika v pogovoru, branju in izražanju globljih osebnih doživljanjev.“

„Kaj menite o bodočnosti naše zdomske mladine?“

„Spet morem odgovoriti samo za tisti del naše mladine, ki je vključen v življenje skupnosti. Čeprav je težko živeti dvojno življenje, so naši otroci vendar deležni velikega bogastva, ker rastejo in se razvijajo v dveh kulturah in tako lažje dobijo stik z vsem svetom. Če se bodo tudi aktivno posvečali preučevanju in reševanju slovenskega vprašanja, bodo najprej naši svoje mesto v slovenskem narodnem življenju in s tem dosegli tudi neko stopnjo osebnega zadoščenja. Mislim, da bodo ob tem lahko bolj obogateni tudi za službo argentinske skupnosti.“

„Kje in kako naj bi se slovenska mati v Argentini največ udejevala? Kakšno je njeno poslanstvo?“

„Delo slovenske matere je tam, kjer so njeni otroci, zato je tam njeno prvo mesto. Skrbela bo za njihovo splošno rast, zanimala se bo za vse oko-

liščine, v katerih se otroci razvijajo: šola, družba, razvedrilo, branje, organizacije. Kolikor bo mogla, jih bo v vsem spremljala in usmerjala. Tudi dejanska pomoč in podpora pri organizacijskem delu otrok je njena dolžnost. Pri vsem bo imela pred seboj namen, vzgojiti osebnost, sposobno razlikovati med dobrim in zlom ter se vedno prav odločati po vodilih krščanstva in za koristi slovenstva.“

„Kaj vas povezuje z domovino?“

„Najprej me seveda veže na domovino misel na mamo in brate, ki tam živijo, in vsi spomini na mladost. V Sloveniji sem se rodila in v njej dorasla. Tam sem doživljala že tudi njeno bolečino, ki je kmalu po odhodu v tujino dosegla višek s strašnim pobojem domobranske vojske. Mislim, da ne smemo Slovenci v zdomstvu mirovati, dokler domovina ne bo svobodna. Oblasti v domovini nismo dolžni priznati, ker vemo, da ne vlada tako, kot ukazuje božji zakon. Pomislimo na šolski pouk brez Boga, na splošno demoralizacijo družine in mladine. Iz protesta proti taki oblasti smo v tujini. Ljubezen do nesvobodnih rojakov doma in do danes še svobodnega sveta nas sili, da vsem glasno pričamo o nesreči, ki jo je komunizem povzročil slovenskemu narodu.“

„Kakšen je vaš odnos do Argentine?“

„Argentini sem hvaležna, da nam daje vse pogoje, zlasti svobodo, da moremo uspevati in po najboljšem prepričanju vzgajati otroke, tudi za dobre argentinske državljane. Posebej sem hvaležna, da nam širokosrčno pušča vso prostost, da moremo po svoji volji vzdrževati organizirano slovensko življenje. Po dvajsetih letih življenja v tej deželi pa se vendar čutim že toliko vraslo v njeno skupnost, da z upravičenostjo ugotavljam tudi njene senčne strani.“

„Kakšna je po vašem mnenju kulturna rast političnih emigrantov?“

„Po vselitvi v Argentino smo bili vrženi v borbo za življenjski obstanek. Pri tem so mnogi preveč zanemarili nujnost skrbi za duhovno rast in so ostali samo pri prizadevanju za čim hitrejši materialni napredek. Največja pomanjkljivost pa je, da predvsem moške mladine niso usmerjali v študij visokih šol in še manj v umetniško ustvarjanje. Zato je treba podpirati vsa tista prizadevanja med nami, ki hočejo pospeševati smisel za duhovne vrednote in kulturno rast, če le ne zabrisujejo posebnega poslanstva politične emigracije.“

„Kako naj moderna krščanska mati pojmuje zakon in materinstvo?“

„Tudi moderni krščanski materi je zakon vir življenja in veselja. Kljub olajšavam, ki jih je prinesel ženi in materi tehnični napredek, mora

ta tudi danes biti pripravljena na odpovedi. Vendar luč božje ljubezni sije na družino, ki z dobro voljo sprejema težave življenja. V moči te ljubezni se težave oblažijo in spreemnjajo v veselje in blagoslov.“

Gospa V. K. F. je prinesla iz domovine jedro svoje krščanske vernosti in ljubezni do svojega naroda. V zdomstvu ga je le še bolj utrdila in poglobila. Gospa V. poseduje veliko srčno kulturo, — samo na ta način si lahko razlagamo, da je zmožna nuditi toliko ljubezni, kot jo nudi svoji družini in vsem, ki jo obdajajo.

Pavlina Dobovšek

REŠITEV JE MOGOČA

V prejšnji številki ste brali o treh skupinah alkoholizma. Opisali smo jih z namenom, da bi se morda kak trpin te bolezni odločil za zdravljenje, dokler je še čas — kajti tako gotova kot je smrt, je dejstvo, da se s prve stopnje napreduje na drugo in z druge na tretjo.

Človek, ki je prestopil mejo, ki loči zmernega pivca od nezmernega, nima druge rešitve kot *popolno abstinenco* za vse življenje. Naj bo abstinenca še tako dolga, prvi kozarček pahne nazaj v pogubo. Torej se je tresti od strahu pred prvim kozarčkom. Tu ne velja, da eden ni nobeden.

Popolna abstinenca je torej rešitev. Zanja se mora trdno odločiti bolnik *sam*. Brez njegovega sodelovanja je vse zaman. Ko se enkrat res odloči, mu more pomagati zdravnik, da lažje prebrede tisto grozno živčno napetost in pobitost, ki nastane, kadar telo več ne dobi alkohola, čudežne pildore pa zdravnik nima. Pildore, ki bi bolniku za vedno zamrznila pogubno pijačo; še niso iznašli.

Ko je enkrat prvi korak storjen in je telo zopet telo normalnega človeka, pride na vrsto boj za vzdržnost. Skušnja pa je pokazala, da se alkoholik sam ne more rešiti. Potrebuje moralne pomoči od drugih, najbolj od sebi enakih. Iz tega spoznanja se je v New Yorku ustanovila Družba brezimenskih alkoholikov. (Alcohólicos anónimos — AA.) Ker je imela lepe uspehe, se je razširila tudi po drugih večjih mestih. Pred 15 leti so jo ustanovili v Buenos Airesu. Deluje na cesti Córdoba 1556, 1. nadstropje. Na vratih visi napis: „Če hočete piti, je vaša stvar. Če želite nehati, to je pa naša stvar.“ Več kot sto ljudi se zbira dnevno od 18.30 do 21. ure. Poznajo se med seboj samo po krstnem imenu. Družni

jih boj proti skupnemu sovražniku. Med cigareto in črno kavo pripovedujejo, kako hudo jim je bilo preje, ko so še bili pijanci in kako srečni so zdaj, ko žive trezni. S tem se med seboj vzpodbujajo in utrjujejo. Tako včerajšnji alkoholik pomaga jutrišnjemu trezniku, da se premaguje in vzdrži. Imajo pa v AA tudi načrt. Imenuje se „Načrt 24-ih ur.“ Samo za 24 ur naredi človek sklep, da ne bo pokusil niti kapljice. Če bi namreč mislil nazaj, kolikokrat je že padel, in naprej, koliko boja ga še čaka, bi odpovedal. „Samo en dan naj vzdržim!“ in bratska pomoč sotrpinov — mu daje potrebno moralno moč.

Zdaj pa težko vprašanje: Kako pripraviti alkoholika, da bi šel v AA?

Pomaga lahko delodajalec, če „zagrozi“ z odpustom, če ne gre v to družbo.

Morda bo zdravnik priporočil AA.

Morda žena. Priliko ima, kadar vidi, da moža peče vest in da se skuša vzdržati. Imeti mora pa žena veliko takta, posebno še, ker so razmere med njima prav radi pijače, gotovo zelo hladne in napete.

Lahko bi prišel na pomoč kak neznan član AA, če bi stopil v stik z alkoholikom najprej izven družbe in ga potem povabil v družbo.

Kdor je podvržen pijači, pa ima trdno voljo, da se reši in začne z zdravljenjem, je junak. Svoje boleznì se mu ni treba sramovati, saj je bo s hudim bojem s samim seboj premagal.

Sedaj smo na jasnem, da je alkoholizem bolezen, ki je ozdravljiva, samo če bolnik hoče. Splača se, saj zdravo življenje nima cene.

Biti pijančeva žena, je hudo. Samo ona more povedati, koliko kričev, sramote in pomanjkanja mora užiti. V prehudi sili ji Cerkev dovoli ločitev. Toda kaj bi bilo v takem slučaju z možem? Zato verna žena vztraja, da bi skrbela za njegovo telo in izprosila rešitev njegove duše. Alkoholik je nesrečen človek, a če je rešil dušo, ni živel zaman. Pijančeva žena pa bo v večnosti presrečna, ko bo gledala poveličanega moža, k čemu mu je ona pomagala.

F.

Z A M L A D I N O

DVA
VELIKA DOGODKA:
Poslati astronavta v vesolje
— poslati mladega človeka
v svet in življenje. Za
oboje se je treba temeljito
pripraviti.

ME IN NAŠE SRCE

Tvoja prednost — nežnost.

Bi se morala odpovedati osnovni potezi ženskega značaja? Ne, nikakor.

Prevladujoča lastnost žene je popolno predajanje, ki da tvoji naravi osebnost, privlačnost, bogastvo; to je rahločutnost. Moderni mladenki se zdi ta lastnost, ki je njen pravi poklic, kakor slabost. Predvsem želi razvijati v sebi razum, voljo, moč

Ta miselnost se najde predvsem med mladenkami, ki študirajo. Morda tudi tebi grozi ta spačenost duha, srca in morda je že več ali manj globoko v tebi.

Morda sanjaš predvsem, da boš postala „močna žena“, ena tistih, katerih glavni cilj ni, ljubiti, navdihovati, dvigati, voditi duše, žrtvovati se zanje.

Veliko je mladenk, ki se ne vadijo v umetnosti delati dobro in biti koristna drugim, niti hraniti se v globoki in svetli vdanosti.

Njihova največja skrb je narediti dobro izpite, zmagati na tekmovanjih, pridobiti si ugled, položaj.

Igrati se s punčkami, to je stvar davnih časov. Da bi prebila nekaj prečudovitih ur ob bolehnih starih mami, ali razvajenih bratcih, posvetila nekaj časa žalostni sošolki, pomagala mami pri domačem delu, vse to, pravijo, se je preživelo. ni več v modi, ne odgovarja okusu moderne mladenke našega časa.

Je pravilno tako mišljenje, pomeni napredek? Nikar ne verjemi.

Tvoj ideal je pred tabo.

Ne bodi ena tistih, ki zaničujejo sedanost in jokajo za preteklostjo. Življenje pomeni premikanje, gibanje. Ti veš, da se od mladih zahteva več kakor samo nerodovitno občudovanje preteklosti. Če boš iskala novo pot, novo smer z voljo in močjo, jo boš našla.

Nežnost je imela vedno važno mesto v življenju žene. Zakaj bi se ti odrekla sejati veselje, srečo in ljubezen v svoji družini, okolici? In vendar premisli, kako brezbrizno sprejemaš ljubezen svojih staršev, ki potrebujejo, da jim izkažeš hvaležnost in majhne ljubeznivosti. Pomisli, tisti redki in mrzli poljubi?

Znati ljubiti.

Skušaj ohraniti ali obnoviti lepo navado obdarovanja ob priliki godov, obletnic, praznikov. Ljubeče srce zna vedno izbrati primerno darilo. Tvoji starši, stari starši, razigrane sestrice, razposajeni bratci bodo znali ceniti izraze tvoje ljubezni.

Ne bodi hladna nasproti svojim predstojnikom, ki se dobrohotno zanimajo zate; tvojim sošolkam, čigar prijateljstvo bi te plemenitilo. Bodi prijazna in dobra do uslužbencev, služkinj, delavcev, preprostih, majhnih in trpečih. Prijazen pozdrav in nasmeh, čutili se bodo manj nesrečne.

Pozabiti bližnjega.

Ne slutiš, kako sladko je zavest pomagati drugim.

Večkrat mislimo, da ne potrebujemo pozornosti in simpatij naših bližnjih. Zelo moderno je osamiti se, kazati brezbriznost, neobčutljivost. Nekatera moderna dekleta hočejo dokazati, da si same sebi zadostujejo. Ni več moderno zanimati se za druge, razveseljovati. Sebičnost je gospodar in nas hoče prepričati, da nas sorodniki, sošolke, predstojniki in vsi, ki pridejo z nami v stik, ne potrebujejo.

Naše srce.

Vse to pusti prosto polje sebičnosti, pozabiti na druge. Ni slabše priprave na tvoje bodoče življenje kot ta. Če se prepustiš sebičnosti, kako si boš pridobila dobrotó, ljubezen, nežnost, ljubkost, ki jih boš kot žena in mati potrebovala?

Požrtvovalnosti in predavanja se ne da naučiti v enem dnevu, kakor nobene znanosti. Da kaj znaš, se moraš učiti. Da znaš ljubiti, se moraš na ljubezen pripraviti. Zato moraš danes ljubiti starše, brate, sestre, vzgojitelje, vse, ki te obdajajo, da boš znala jutri ljubiti in se predajati tistemu, ki ti je v ljubezen izbran.

M. Mt.

MICHEL QUOIST

DANIJELOVE ZGODBE

8. DECEMBRA. Šel sem k patru, pa sva se domenila, da bova šla skupaj v kino. Vrtijo film „Črna karpeta“, a me zanima zlasti to, da bi se lahko kaj pomenila. Toliko mu imam povedati in ga vprašati.

OB DVEH ZJUTRAJ: Srečen sem. Vidim jasno. To pot bom stopil ven iz životarjenja in pričel življenje resno. Jutri bom razložil, kako sem prišel do tega sklepa.

9. DECEMBRA. Včeraj je bil lep popoldan. S patrom sva šla v kino. Vstopnico mi je plačal on. Filma nisem niti dobro gledal. Ko sva odhajala, mi je rekel: Hočeš iti malo na sprehod?

Takoj sem razumel smisel povabila. Sprejel sem. Bila je noč. Nekaj časa sva hodila tiho, nato pa je on vprašal.

„Se dobro počutiš, Danijel?“

„Približno.“

„Zakaj? Je kaj hudéga?“

„Vse se mi gnusi.“

Ni se začudil. Le tiho je vprašal: „Sam sebi se gnusiš?“

„Da.“

„Zakaj?“

„Ne vem. Kar jezen sem; nihče me ne razume, niti jaz sam ne. Moji starši sa 'zastareli-, ne čutim veselja do dela, nisem za nobeno rabo. Včasih se kar razjočem. Poleg tega pa...“

„Poleg tega kaj “

Malo sem podvomil. On je to opazil ter vprašal: „Lucija?“

„To je že končano!“ sem odvrnil.

„Ubogi prijatelj.“

„Kljub temu je bilo nekaj lepega, sladkega. Sedem mesecev sva se poznala. Njej ni bilo dobro doma. Ko pa sva bila skupaj, je bila ona edini smisel mojega življenja. Potem je bilo naenkrat vsega konec. Vendar nisem ničesar slabega delal.“

„Nikoli ni slabo, če se ljubi,“ je pripomnil.

Oddahnil sem se. On me je razumel. Našel sem nekoga, ki me je razumel.

„Bilo je to drugič,“ sem nadaljeval. „Prvič sem se zaljubil, ne da bi sploh kdaj govoril z Jaso. A sem neprestano mislil nanjo. Nato sem spoznal Lucijo, pa se mi je zdelo, da je bilo vse prejšnje tako otročje. Do Jasne ne čutim več ničesar, komaj da se je spominjam.“

Prišla sva do morja. Obala je bila mirna. Obstala sva ob belem drogu; nikoli ne bom pozabil kraja. Na drugi strani se je svetilo mesto. Naslonila sva se na ograjo. Pater je začel govoriti. Povedal mi je mnogo stvari, ki sem jih že vedel po Jožetu. Nato pa je dodal:

„Danijel, ti ne ljubiš dovolj. Jaz bi rad videl, da bi še bolj ljubil. Vsi ljudje so ustvarjeni za ljubezen. A tvoja ljubezen ni resnična, ker ljubiš le samega sebe. Zato nikoli ne uspeš.“

Nato mi je pokazal, kako sem v vsem delovanju in ljubezni iskal le samega sebe. Nato pa me nagovarjal, kako naj preusmerim svoje življenje. „Zlasti prosí Gospoda, naj ti pomaga v teh stvareh.“

„Saj komaj verujem Vanj,“ sem odgovoril.

„Da, da! Ti veruješ Vanj. Ko se boš vrnil domov, poklekni in mu povej, da Ga ne vidiš, da Ga ne moreš otipati, pa vendar da veš, da On obstaja in te sliši. Tedaj Ga prosí, naj te reši tebe, da boš končno lahko resnično ljubil in tako spoznal pravo veselje.“

(Priredil T. M.)

(Bo še)

ŠE NEKAJ IZ PERUJA

Cerkev
sv. Roze
v Limi

V mestu Cuzco

Po štiridnevnem bivanju v Limi, me je pot zanesla v Cuzco. Beseda je indijanskega izvora in pomeni središče vsega Inkovskega imperija. Pot z letalom pelje preko 6.000 m visoke Kordiljere in pripelje v to mesto, ki je na višini 3470 m nad morjem in 1500 km oddaljeno od mesta Lime. Mestu Limi pravijo „prestolica španskih kraljev“, temu starodavnemu mestu pa: „večno me-

sto Inkov“. Zgrajeno je v glavnem na razvalinah čudovitih templjev in zgradb inkovskega rodu. Bil je res zločin, storjen v XVI. stoletju s strani španskih osvajalcev nad tem tako kulturnem in v tehniki tako visoko stoječim narodom Inkov. Zgodovinska odkritja govoré mnogo. So stvari, kot na primer mostovi, nad 500 m dolgi, zgrajeni nad prepadi; vodovodi, ki gredo v višine brez električnih pripomočkov, zgradbe, narejene z ogromnimi masivni-

mi kosi granita, sijajno brušenega in postavljenega v skoro neprehodne višine. Tudi na medicinskem polju so bili na visokem nivoju, posebno na področju medicinalnega rastlinstva. Treba je priznati tudi Evropejcem v mestu Cuzco mogočne zgradbe bazilik, krasnih oltarjev v njih čudovite prižnice, izrezljane iz enega samega debela, monštrance, posebno ena, narejena iz 23 kg. zlata z nad 270 dragocenimi biseri in meri en meter in pol v višino. Je še veliko drugih zanimivosti v tem mestu, narejenih po Evropejcih, pa vendar vse to ne prekrije vseh tistih lepot, ki so jih predstavljali Indijanci s svojimi deli. V mestu, ki šteje nad 100.000 prebivalcev, je večina indijanskega pokolenja. Vera je tamkaj še skoro neokrnjena; tako pravijo njih duhovniki. Se vidi v resnici vse to, saj so resnično vse cerkve, ki so številne in velike, zelo obiskane, in to vse nedelje pri vseh mašah. Ljudstvo je iskreno katoliško, a zelo ubogo materialno in vzgojno, posebno na deželi, kjer je večina prebivalstva nepismenega. Koliko tožb in solza se sliši in vidi v cerkvah in v osebnih razgovorih.

Dokazujejo, da je živel v tem „izgubljenem mestu“, kakor ga nazivajo, okoli 800 družin. V njem je imel svojo letno rezidenco tudi poglavar inkovskega imperija. Tamkaj vlada zelo milo tropsko podnebje, ki spremlja vso pokrajino skozi vse leto. Tu so ostanki stolpov, razgledne točke za vremenske napovedi; ruševine govore o krasnih trgih, bazenih za kopanje in o čudovito lepih poganskih templjih. Vse okolje je ena sa-

ma skrivnost, ki ne bo nikdar odkrita belcu, kaj vse je v njej bilo.

Hitro je minil čas; vozila so nas prepeljala v dolino k vlakcu. Ta naš je pripeljal po dolgih treh urah v Cuzco. Na nedeljo so brali v cerkvi sv. Dominika, ob kateri sem domoval, vse dopedanske ure sv. maše. Ljudstva ni manjkalo pri njih. Bil je ravno dan, posvečen peruanski materi. Nisem pozabil razložiti tisti dva tisoč glavi množici, ki je prisostvovala moji maši, tudi nekaj o strahotah za železno zaveso, kakor tudi o fari, kjer delujem. Z zanimanjem so me poslušali in tudi po maši povpraševali zunaj bazilike o marsičem. Šel sem nato še istega dne po sončni dolini Inkov, občudovanja vredni. Tovorno vozilo, vodeno po Indijancu, me je pripeljalo v 60 km oddaljen kraj, imenovan Calca in drugi temu podoben pod imenom Pisac. Okolica teh dveh indijanskih vasi hrani nešteto razvalin, ki pričajo o marsikateri zanimivosti. Prisostvoval sem tudi zanimivemu trgovanju Inkov na ogromnem trgu za krajevno cerkvijo. Njih izdelki so polni svojstvenosti. Po čudnem naključju sem postal neki čistokrvni Indijanci tamkajšnjega kraja duhovni oče; krstil sem jo, ker slučajno ni bilo duhovnika v tistem skrivnostno razpadajočem župnišču.

Gledal sem prav v vse smeri, da sem se naučil vsaj nekaj novih zemljepisnih, prirodopisnih in zgodovinskih lekcij za bodočnost. Bivališča Indijancev so res usmiljenja vredna. Njih vasice so navadno v krajih, kamor noga belca ne sega. Prav do podnožja Andov iščejo možnosti za

življenje. So v višinah do šest tisoč metrov; v groznih strminah obdelujejo njivice, seveda vse le sami, brez vprege; v glavnem pridelujejo koruzo in krompir. Tropski pas jim to posreduje. Tamkaj se rode, živé in umirajo ostanki tistih, čigar last je vsa zemlja Južne Amerike — kot pravijo nekateri resni Peruanci. So kot preganjani, oropani in na smrt obsojeni. Za slovo sem jim zapel ob harmoniju v baziliki sv. Dominika nekaj slovenskih melodij, v španščino prestavljenih velikonočnih in Marijinih pesmi. (Niso se mogli načuditi nad lepoto slovenske melodije. To priliko sem izrabil na nedeljo zvečer v Cuzcu. V cerkvi je bilo veliko vernikov vseh vrst. Na univerzi v Cuzcu poučujejo inkovski jezik in tudi pridiga se jim v njih jeziku pri nekaterih mašah, kot sem videl po njihovih duhovnikih, ki so namé napravili dober vtis.

Drugi dan me je letalo odpeljalo zopet proti Limi. Iz suhega območja planinskega Cuzca me je sprejela vlaga obmorske Lime. Očetje dominikanci so me sprejeli medse. S pohodi po mestu sem odkrival vedno kaj novega. Zelo me je zanimal okraj „Miraflores“, na lepoti ne zaostaja za tukajšnjim Palermom. Tudi vojaško bolnišnico sem obiskal. Je ena najlepših na svetu. Oskrbujejo jo sestre frančiškanke pod vodstvom prednice — Hrvatice, kot sem zvedel. Povzpel sem se tudi na bližnjo 500 m visoko goro ob starem delu mesta, pod imenom „Sv. Krištof“. Pot je naporna, pa vendar nujna, da vidiš skoro do vrha strahotno ubožna domovališča številnih družin, ki živé, tako izgleda,

le zgolj od vlage, ki je ne manjka. Prehrane za njih ni. Ubogo ljudstvo.

Dva dni, predno sem odpotoval iz Peruja, sem si zaželel vsaj malo višinskega zraka; ubral sem pot v mesto Huancayo. Je to že ob srcu dežele postavljeno mesto, tostran Kordiljere. Vožnja z železnico traja samo v eno stran malo več kot deset ur. Od sedmih zjutraj pa do petih popoldne nas je dvigala lokomotiva v pet tisoč metrske višine And. Je to menda edinstven primer na svetu. Za turiste je to potovanje pravo čudo. Skozi 66 predorov in preko ničkoliko mostov drviš ob prepadih in potokih; ob gorovju in vaseh. Tudi planinska mesta se pokažejo, če je kje zanje življenje, in to navadno v obliki bogatih rudnikov. Na skrajnem višavju primanjkuje zraka, ker sediš v vlaku ob oknu, ni nevarnosti. Pod senco vrhov „Tivlio“ in „Gelera“ se znajde potnik kar naenkrat pod Cerro de Pasco Railway. Počasi se potem vlak spušča na to stran in ga pripelja v Oroya. Mesto brez zelenja. Vse je uničeno po zastrupljenem zraku rudnikov zlata, srebra in svinca. Ogromna množica rudarjev je tamkaj, seveda vse pod nadzorstvom severnoameriških lastnikov. Vlada v tistem gorskem kotu le potrlost in ta izključuje skoro vse upe na izboljšanje. Tako se razlaga potniku, če sprašuje kakega tamošnjega domačina. Komunizem tudi tam igra svojo satansko vlogo kot povesod. Med gorskimi grebeni te vlak počasi izroča krajem, kamor si namenjen. Železna pot, po katerem drči konjiček istega porekla, se zaključi dokončno v zaželenem Huancayo, seveda z zamudo 35 minut.

V tem kraju ni preostalo veliko časa za ogled mesta, pa vendar voden po bosonogem očetu frančiškanku španskega porekla in poln mladostnega ognja sem obletel glavne kraje in to od stolnice pa do zakotnih ulic starodavnega inkovskega naselja; od parkov in novih modernih palač prav do cerkve tega gospoda spremljevalca, ki se mogočno košati nad vsem mestom, ki šteje okoli 220.000 prebivalcev. Ta cerkev je menda ena največjih v Peruju, saj meri v dolžini okoli 100 m, v širini 27 m, v višino pa tudi okoli 60 m. Ima tri ladje in je mladega kova; šteje le 7 let starosti. Po večerji sem se razgovarjal še pozno v noč z ljubeznivimi patri. Kako jih je zanimalo življenje v Argentini, še bolj pa strahote med narodi vzhoda. Komunizem res nima primere, z nobeno drugo skrajnostjo, tako so mi odgovarjali tisti, ki so prišli iz dežele, ki jih je morala tudi prenašati v vsem satanizmu.

Že ob šestih zjutraj drugega dne sem moral maševati v tisti nepozabni baziliki in nato ob sedmih odpotovati z istim vlakom proti Limi. Ob povratku so me obkrožali sami indijanci. Vljudnosti iz njihove strani ni manjkalo. Zopet je bilo potovanje raztegnjeno na deset ur, pa so se zdele tako kratke in brez utrujenosti nad tolikšnimi lepotami, mimo katerih je šla pot. Še in še bi si želele videti tiste kraje, tiste uboge Indijance, nepozabne vrhove Kordiljer, prekrите z večnim snegom in podprtimi že pod vrhom z njivicami tistih ubogih Inkov. Preživljajo se res na neverjetno ubog način, pa vendar po-

sega v tista življenja zapuščenega naroda sam Bog s svojim usmiljenim srcem, da jim tako lajša vzpon v večno domovino; saj so blizu Njega, v tako visokih planinah...

Po prihodu v Limo sem se pričel takoj pripravljati za vrnitev v Buenos Aires. Potom prijateljstva na argentinskem poslanstvu, ki sem si ga slučajno pridobil, sem imel za povratek po avionu dolžnost reči le: najlepša hvala. Sveta Roza ni mirovala, neprestano me je zasledovala s svojo pozornostjo. Po povabilu dekana filozofske fakultete univerze sv. Marka sem jo ubral na njegov dom. Razgovor je bil pomemben, ker ni bil sam z družino med poslušalci.

Pot nazaj je bila po vremenu in pa tudi pod občutkom zapuščati tiste nepozabne kraje zelo klavrna. Vožnja se je končala na buenosaireškem letališču s 95 odstotno vlago. Ob večeru, po petnajstih dnevih, sem se vrnil na dom svoje župnije, prav v La Plato seveda z željo, da kdaj v prihodnosti zopet obnovim to romanje, ki mi je dalo toliko veselja in novega zagona v pastirovanju. Za tisto ubogo indijansko ljudstvo bom pa vedno molil, saj so potrebni molitve, da bi tako tudi jaz vsaj malo pripomogel njim k skorajšnjemu rešenju iz suženjstva v svobodo.

Povše Milan

VEČERNI VZDIH

Zvečer, ko na zatonu spet zažare daljave
kot z bleskom božje slave,
ko v polju kakor velik rumen češminov cvet
poslednji sij dne v svet
naš kmečki razpusti se in brž nato prevred,
hladan, mrliško bled,
osuje se na zrele klasove, brazde, trave
kot kras in dar narave;

zvečer, ko vetra topli dih razprši dišave
na travnikih dobrane,
ko mir vesoljstva izmed visokih zvezdnih čred
kot v raj blesteča sled
v naš kraj z na pol prozorno temino je razpet
in se nabrani med
srca z občutki sreče v najvišji vrh višave
povzpne, prost dne težave;

zvečer, ko gospodar in posestnik v dveh obratih
zasuče ključe v vratih
kleti in žitnice ter kot v siv oblak teme
v družinski izbi vžge
svetilko, da mehko se kot olje v krogih zlatih
(po kotih pa v oglatih

zaprekah sten) z domačim sijajem razprostre:
se iz srca mi vzpne
vzdih sreče in zahvale Bogú, a ne v košatih,
sebičnih in bahatih
občutkih, temveč veren, ljubeč, brez misli zle
skoz ušni mi privre

Zorko Zaranek

Cerkev v Latinski Ameriki

Dežele Latinske Amerike so v verskem pogledu smatrane za katoliške. Prebivalstvo v veliki večini formalno res pripada katoliški veroizpovedi, v praktičnem življenju je pa realnost drugačna.

Gotovi del krščenih se ne zaveda, da so sploh kdaj bili krščeni in kakšne dolžnosti in pravice izhajajo iz krsta. Morda še izpovedujejo vero v Boga, vendar ne priznavajo Cerkve in smatrajo, da lahko svoje odnose z Bogom sami urejujejo in ne potrebujejo ustanove ali vodstva, ki bi jim na življenjski poti k Bogu pomagala. Nekateri krščeni so pa zapustili in še zapuščajo katoliško Cerkev in

se pridružujejo različnim protestantskim skupinam.

Število vernikov in duhovnikov

Z ozirom na formalno pripadnost so dežele Latinske Amerike res najbolj katoliške, oziroma bolje rečeno, da v teh deželah največ ljudi pripada katoliški Cerkvi. V tem so daleč spredaj pred vsemi kontinenti, tudi pred Evropo.

Okrog leta 1960 so v teh deželah našeli 137,139.215 katoličanov, kar predstavlja 89% vsega prebivalstva. V anglosaksonski Ameriki, to je v Združenih državah je bilo v istem letu 34,600.000 katoličanov ali 19,4% vsega prebivalstva, v Ka-

nadi pa 5,416.932 katoličanov ali 42.5% prebivalstva.

Podatki za posamezne dežele so naslednji:

Države	Število katoličanov	% vsega prebivalstva	Število duhovnikov	Prebivalcev na enega duhovnika
<i>Dežele Srednje Amerike</i>				
Angleški Antili ...	462.874	20	264	1.750
Francoski Antili ..	564.000	98	175	3.250
Holandski Antili ..	112.400	75	56	2.000
Kostarika	807.260	92	175	4.650
Kuba	4.340.000	84	492	8.900
Gvatemala	3.013.367	90	130	24.000
Haiti	2.765.000	93	355	7.800
Honduras	1.025.400	83	110	9.350
Honduras (angleški)	35.262	54	28	1.260
Mehika	22.300.000	89	4.577	4.750
Nikaragva	1.120.493	96	150	7.500
Panamá	588.800	79	101	5.800
Portoriko	1.880.000	86	263	7.200
Dominkanska rep. .	2.121.000	95	157	13.500
Salvador	1.969.298	93	216	9.050
<i>Južna Amerika</i>				
Argentina	14.835.000	90	3.675	4.050
Bolivija	3.011.200	80	513	6.100
Brazil	42.300.000	86	6.711	6.300
Kolumbija	10.615.200	99	2.711	3.850
Čile	4.909.200	88	1.903	2.750
Ekvador	3.455.960	98	910	3.800
Gvajana	111.400	17.6	100	1.114
Paragvaj	1.294.000	99	189	6.500
Perú	7.374.000	97	1.305	5.600
Urugvaj	1.833.100	80	640	2.850
Venezuela	4.295.000	94	706	6.100
	137.139.215	89	26.612	5.150
Združene države ..	34,600.000	19.4	42.650	620
Kanada	5,416.932	42.5	10.135	495

Gornje številke, kljub temu, da niso najnovejše, povedo zelo veliko. Odstotek katoličanov je velik, a manjka duhovnikov, kar pomeni, da je v teh deželah katoliška Cerkev na zelo šibkih nogah. Združene države in Kanada imata samo eno tretjino katoličanov v primerjavi z Latinsko Ameriko, a enkrat več duhovnikov, zato je položaj Cerkve v teh dveh deželah popolnoma drugačen.

Občutno pomanjkanje duhovnikov in duhovniških poklicev

Če bi bili vsi duhovniki zaposleni v dušnem pastirstvu, bi prišlo povprečno 5.150 vernikov na 1 duhovnika. Ker pa jih je mnogo v različnih redovih zaposlenih v šolah in ustanovah cerkvenega vodstva in uprave, je resnično stanje še veliko slabše.

Velika razlika je še med mestom in podeželjem. V mestnih središčih imajo verniki več duhovnikov na razpolago, zato pa je toliko večje pomanjkanje na podeželju. Duhovniki so zaposleni in ne zmorejo potrebnega dela.

Stalno pomanjkanje duhovnikov močno vpliva na versko življenje vernikov. Zato ni zadovoljivega verskega življenja. Tukaj pa je obenem še glavni vzrok pomanjkanje duhovniških poklicev. Temu se pridruži še duhovnikom nenaklonjeno javno mnenje in življenjski materializem v vseh svojih odtokih in oblikah.

Verska mlačnost in indiferentnost

Eden izmed znakov prave vernosti je tudi udeležba vernikov pri nedeljski službi božji. V deželah Latinske Amerike se je udeležuje povprečno 10% vernikov; številka, ki je med najnižjimi na svetu.

Med rednimi obiskovalci nedeljske službe božje je večina žensk in otrok. Pri otroku moškega spola ta udeležba nekako preneha s 15. letom starosti, ker velja nepisano pravilo, da fant in odrasel moški ne gresta v cerkev, razen ob izrednih prilikah. To pravilo velja še posebej za delavski sloj in bogataše. Boljše stanje je med srednjim slojem in so primeri, ko vsa družina gre redno vsako nedeljo v cerkev. Tudi moškega ni sram pokazati svojega verskega prepričanja.

Delavstvo in Cerkev

Poseben udarec za Cerkev v našem stoletju je, da se ji je odtujilo delavstvo. Ta problem je še posebej pereč v Latinski Ameriki. Delavstvo ne zaupa Cerkvi in njenim ustanovam. Poizkus žosistovske organizacije med delavsko mladino je v prvih letih po drugi svetovni vojni obetal lepe uspehe, a je v zadnjih letih zopet precej utihnilo.

Tudi ne more prodreti krščansko strokovno gibanje, to so krščanske sindikalne organizacije. Le počasi si utirajo pot krščanske politične organizacije in to z velikimi težavami.

Verske organizacije

Kljub verski mlačnosti in indiferentnosti večine je lepo število družin in posameznikov, ki živijo zgledno in dosledno krščansko življenje. Najdemo jih povsod, v mestnih središčih, v predmestju in na podeželju. Za svoje prepričanje, za vero so pripravljeni doprinesti največje žrtve.

Te družine in posamezniki so opora Cerkve pri njenem delu. Na njih sloni delo verskih organizacij, predvsem Katoliške akcije, Marijinih kongregacij in legij, katoliških skavtov, krščanskega družinskega gibanja, farne šole in organizacije ter dobredelne ustanove. Mnogi izmed teh ljudi so zelo široko razgledani in se udeležujejo in uspešno nastopajo na mednarodnih kongresih.

Katoliško mladino ne srečamo samo v organizacijah, ampak tudi pri praktičnem delu med tvarnimi in duhovnimi reveži v zapuščenih mestnih in predmestnih predelih. Ker so potrebe prevelike, ne zmorejo dela, ki bi bilo potrebno.

Širjenje protestantizma

Videč predvsem tvarne in duhovne potrebe ter versko indiferentnost so poskusile z delom v Latinski Ameriki tudi različne protestantske skupine predvsem iz Združenih držav.

Do druge svetovne vojne so bili uspehi njihovega dela in prizadevanja minimalni. Po drugi svetovni

vojni, ko so jim skoraj v vseh deželah priznali popolno svobodo, dosejajo gotovo uspehe. Tudi jim ne manjka gmotnih sredstev, zato si postopoma utirajo pot predvsem med gotovim delom boljše plačanega delavstva in tudi srednjega sloja.

Avgust Horvat

Vzgoja je ključ za družbene spremembe

Mehiški nadškof kardinal Miguel Miranda y Gómez je zatrdil, da je vzgoja, ne pa nasilje, ključ za socialne spremembe.

„Orožje, ki naj ga vihti Cerkev v svojem prizadevanju za dvig življenjskih razmer naših najmanj privilegiranih bratov, posebno kmetov in delavcev, je neprestano opominjanje, da mora družba pospeševati skupno blaginjo.“

Glede agrarne reforme je omenil tri vidike: pravilno razdelitev zemlje, spopolnjevanje obdelovalnih metod in kar je najbolj važno: razvoj človeka, ki obdeluje zemljo.

„Celotna rešitev mora zajeti vse tri vidike. Glede človeka ima Cerkev veliko nalogo, ki obstaja v tem, da duhovno oblikuje človeka in da oznanja temeljna načela o dobro organizirani družbi.“

Ki
je
za
njega
križan
bil

Tako in podobno je molila slovenska mati rožni venec za svoje otroke, kakor jo opisuje pisateljica Marija Kmetova. Vsakega posebej je vklepala v to prastaro molitev, o vsakem se je pogovarjala z Bogom, ko je v veselem, žalostnem in častitljivem delu premišljevala o Jezusovih in Marijinih veselih in žalostnih zgodbah. Ko je premišljevala, kako je Marija Jezusa spočela, nosila, rodila in darovala, je mislila na vesele dogodke v lastni družini in Metko in Janeza in Toneta in Nežko še in še priporočala božjemu

in Marijinem varstvu. Kako rada bi jih vse svoje z rožnim vencem ovila in zavarovala pred vsem hudim. Toda kaj, ko pa se ob Marijini žalosti, ker je Jezusa izgubila, spomni tudi na tega in onega, ki se je izgubil bogve kje. Pa jo zopet molitev potolaži, da ga bo še našla, kakor je tudi Marija Jezusa.

Kako je šele rožni venec dragocen za našo mater, kadar pride na vrsto žalostni del. Tega najraje moli, najraje bi sploh samo žalostni del molila, saj je tudi njeno življenje in zgodba njenih otrok največ-

krat žalostna. Tudi njeni otroci so bili tolikokrat po krivici sojeni kakor Jezus, morda celo bičan in s trnjem zasramovanja kronani, življenje jih je križalo brez konca in kraja, najbolj pa je vse to pred njimi in zanje pretrpela ona sama. O, kako razume zgodbo rožnega venca in kako jo tolaži misel, da je za njenega otroka sam Jezus krvavi pot potil, bičan bil, težak križ nosil in križan bil! Kako rožni venec potolaži slovensko mater na njenem križevem potu, tega si niti misliti ne moreš.

In ko začne moliti častitljivi del, ki ji pripoveduje, kako veliko plačilo sta pri Očetu dobila Jezus in Marija za vse svoje vdano trpljenje, tedaj ji vstaja upanje, da bo tudi zanjo prišla ura plačila in tudi za njene otroke, če so lepo trpeli, vda-no trpeli, v Bogu trpeli. Upanje, da jih bo našla v nebesih pri Jezusu in Mariji, je od vseh upanj najlepše, ker bo žalost minila in se spremenila v veselje in ji njenega veselja nihče ne bo vzel.

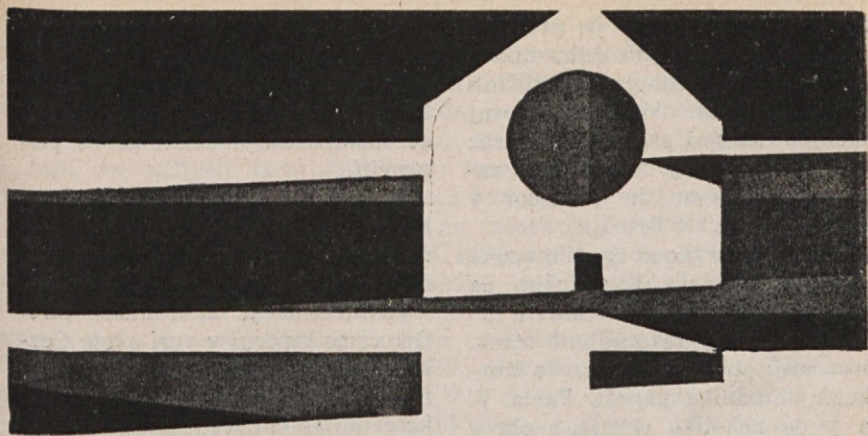
Kaj ni tudi zato rožni venec lepa in tolažilna molitev? Res, možje včasih mislijo, da je zanje predolga in zato pretežka, toda če jo povežeš s svojim vsakdanjim življenjem in posebno trpljenjem, bo čas hitro minil. Papež Janez XXIII. je nekóč razlagal, kako sam moli rožni venec. Z ustmi ponavlja očenaše in zdravamarije, z očmi gleda kakor v filmu prizore iz Jezusovega in Marijinega življenja, s srcem pa premišljuje nebeške in zemeljske

reči. In ko je ob svoji osemdesetletnici opravljal duhovne vaje, je med dobrimi sklepi zapisal, da hoče še naprej vsak dan premišlje-vaje izmoliti vse tri dele rožnega venca. Skušaj tudi ti s tem svetim vencem v roki spremljati svojo ženo in svoje otroke po solzni dolini do nebeške sreče.

O, vem, kako hudo ti je, da se molitev rožnega venca tvojim otrokom prva in najbolj upira. Ob tem najprej opaziš, da niso več, kar so bili, vendar jih skušaj tudi razumeti. Nimajo še za seboj strmega križevega pota, po katerem morata hoditi vidva z materjo, in zato jim molitev ne more pomeniti tega, kar pomeni vama. Tudi to razumi, da je to zanje predolgo in predolgočasno, saj ne nosijo v svojih dušah tiste bogate in notranjih doživetij polne vere, ki vaju osrečuje. Škoda, da je nimajo, morda smo tega vsi malo krivi. Včasih jim morda omeniš Rombrandtovo besedo, da je molitev rožnega venca le za velike duše. Mogoče se bodo začeli spraševati, zakaj oni ne spadajo med velike duše...

V nobenem primeru pa jih ne sili k tej molitvi, saj prisiljena reč nikoli ni dobra. Toliko bolj pa vidva z materjo vztrajajta z molkom v roki v vseh težavah življenja. Prej ali slej bodo tudi otroci spoznali, da je bila prav ta molitev, ki vama je dajala toliko življenjske moči in tolažbe, in bodo morda celo zahrepeneli po njej.

Tvoj prijatelj

Nov obred za krst otrok

Kongregacija za bogoslužje v Rimu se zaveda, da sta sveti zakon in sveti krst zelo važna zakramenta za dušno pastirstvo. Zato je izdala najprej nov poročni obred, ki odgovarja bolj ko prejšnji dobi in razmeram, v katerih živimo. Letos meseca maja pa je Kongregacija za bogoslužje izdala nov obred za krščevanje majhnih otrok, ki se razlikuje od prejšnjega, pa je mnogo bolj sodoben, ker je sestavljen že v duhu nauka zadnjega vesoljnega cerkvenega zbora.

Nov obred za krščevanje majhnih otrok je Kongregacija za bogoslužje po naročilu svetega očeta Pavla VI. proglasila s posebnim odlokom dne 15. maja 1969 (na praznik Gospodovega vnebohoda). Latinsko besedilo krstnega obreda

bo izgubilo svojo veljavo 8. septembra 1969. Tedaj se bo začel deliti sveti krst po novem obredu. Do tega časa morajo škofovske konference in liturgični odbori pripraviti stalni, če pa to ni mogoče, začasni obrednik za krščevanje majhnih otrok. Začasni obrednik se bo rabil le toliko časa, dokler ne bodo pristojni cerkveni uradi pripravili njegove končno veljavne izdaje, jo odobrili in potrdili.

Pri ustanavljanju novega krstnega obreda sta sodelovali dve skupini bogoslovnih strokovnjakov in učenjakov, ki so imeli skupne seje že od leta 1965. V Pripravljalnem odboru sta bila tajnika pater Semols, misijonar „Belih očetov“ v Afriki in pater Ligier, profesor na „Gregoriani“, papeški univerzi v

Rimu. Sodelovalo pa je pri tem odboru še več drugih duhovnikov, bogoslužnih izvedencev iz različnih evropskih mest. Vodil je zgoraj omenjeni skupni profesor Baltazar Fischer, ravnatelj liturgičnega zavoda v Treversu in profesor v „Luč življenja“ v Bruslju.

Zdaj se je prvič zgodilo v zgodovini cerkvenega bogoslužja, da so bogoslovni izvedenci sestavili poseben obred za krst majhnih otrok. Dosedanji obred je bil vzet iz Rimskega obrednika papeža Pavla V. in je le nekoliko okrajšan obred za krščenje odraslih.

Posebnosti novega krstnega obreda

Starši po novem krstnem obredu bolj sodelujejo: prinesejo otroke h krstilnici, jim naredo znamenje križa potem, ko je to storil duhovnik, ki krščuje, se odpovedo hudobnemu duhu, opravijo namesto otroka veroizpoved in po krstu sprejmejo otroke; držijo tudi prižgano svečo proti koncu obreda.

Krstni botri nadomestujejo starše, sodelujejo v odpovedi hudobnemu duhu in v veroizpovedi v troedinega Boga ter sodelujejo tudi pri polaganju belega oblačila.

Skupinski krsti (krsti več otrok istočasno), imajo prednost pred krstom posameznega otroka. Poleg staršev, prijateljev in sosedov morajo biti pri krstu več otrok navzoči tudi zastopniki župnijskega občestva. Povabijo naj se k poslušanju božje besede, k razlagi evangelija in k skupni molitvi. Sodelujejo naj pri veroizpovedi, pri petju

in odgovorih. Primerne pesmi morejo podelitev svetega krsta zelo povzdigniti. Zato je treba udeležence na sodelovanje pri petju med obredom svetega krsta dobro pripraviti.

V majhnih župnijah se more za krament svetega krsta podeliti ob nedeljah in zapovedanih praznikih med sveto mašo.

Sveti krst je zakrament vere. Otroci so krščeni v veri svete Cerkve. Zato so zelo važna vprašanja in odgovori staršev in botrov, s katerimi se odpovedujejo hudobnemu duhu in izjavljajo, da verujejo v troedinega Boga. Važno je tudi poslušanje božje besede.

Iz evangelija naj se zberejo tisti oddelki, ki govore o krstu in veri. Poslušanje božje besede ohranja in utrjuje pravo vero, nas spodbuja k spolnjevanju božjih zapovedi in k zvestobi do treh božjih oseb prave Trojice.

Starši novokrščencev, botri in tudi drugi odrasli ljudje, morajo imeti živo, globoko vero in morajo tudi živeti po njej. Nikoli ne smejo pozabiti, da so dolžni skrbeti za versko vzgojo otrok, ki so bili krščeni in storiti vse, kar morejo, da bodo do konca vztrajali v veri.

Krst, velikonočna skrivnost

Novi obred svetega krsta nam jasno odkriva pomen velikonočne skrivnosti in njene zveze s tem zakramentom. Sveti krst namreč izvira iz te skrivnosti. Sveti Pavel piše v listu Rimljanom: „Ali mar ne veste, da smo vsi, kateri smo

bili krščeni v Kristusa Jezusa, bili krščeni v njegovo smrt? Pokopani smo bili torej z njim po krstu v smrt, da bi tako, kakor je Kristus vstal od mrtvih s slavo Očestovo, tudi mi zaživelimo novo življenje“ (Rim 6, 3. 4.).

Na skrivnostno smrt in vstajenje s Kristusom novokrščencev nas spominjajo: blagoslov krstne vode, molitve zarotovanja in izganjanja hudobnega duha in vesoljna skupna molitev. Vcepljenje v Kristusa označuje maziljenje s sveto krizmo. Velikonočno upanje in veselje izražata spev velikonočni sveči in njena uporaba. Zato novi krstni obred priporoča, naj bo krst otrok v nedeljo, na dan, ko Cerkev praznuje velikonočno skrivnost.

Novi krstni obred nas tudi opozarja, da je krst zakrament pridruženja krščenca božjemu ljudstvu in da je to važen dogodek za sedanje in prihodnje življenje. Važnost tega dogodka poudarja že začetek krstnega obreda in besedilo, ki ga izgovarja duhovnik, ko mazili krščenca s sveto krizmo. To besedilo jasno izraža, da je otrok po krstu postal član božjega ljudstva in deležen Kristusove duhovniške, preroške in kraljevske oblasti. Na to nas opozarjajo tudi oddelki svetega pisma nove zaveze, izbrani za poslušanje božje besede med krstnim obredom in vesoljna molitev. Zato novi krstni obrednik priporoča skupne slovesne krste, ki naj se jih udeležé tudi zastop-

Cerkev v Huanguelenu, kjer župnikuje g. Jakob Fideršek

niki župnijskega občestva. Konec tega obrednika poudarja tudi zvezo svetega krsta z drugima dvema, za krščansko življenje važnima zakramentoma: z birmo in Evharistijo.

Pri delitvi zakramenta sv. krsta mora imeti župnijska cerkev prednost pred vsako drugo cerkvijo. Kristjani se morajo zavedati, da je sveti krst zakrament vere vse Cerkve in zakrament pridruženja božjemu ljudstvu. Za podeljevanje tega zakramenta naj se zberejo v cerkvi taki kraji, ki so najbolj primerni za različne dele tega obreda in kjer jih bodo mogli udeleženci najlepše spremljati s svojim sodelovanjem. Če krstilnik ni v cerkvi na vidnem mestu, naj gre duhovnik, ki krščuje, po molitvah zarotovanja in izganjanja hudobnega duha z verniki v slovesni procesiji h krstnemu kamnu. Če ni za vse udeležence pri krstu prostora na kraju, kjer je krstilnik, sme duhovnik podeliti sveti krst zunaj njega, vendar tako, da morejo priti blizu starši in botri. Kjer je krstilnik v cerkvi na vidnem mestu, gredo tja le duhovnik, ki krščuje, starši in botri, drugi ostanejo v cerkvi na svojih mestih.

Dušni pastirji morajo skrbeti, da se podeljevanje zakramenta svetega krsta prilagodi krajem in razmeram, v katerih ljudje žive. To velja posebno za misijone (Konstitucija o bogoslužju, člen 65). Priporoča se poslušanje božje besede, vesoljna, skupna molitev in različna besedila za blagoslov vodé.

Novi krstni obred zelo priporoča skupno sodelovanje. Zato je mnogo krajši ko prejšnji.

Prvo poglavje obrednika govori o vpeljavi krščenca v krščansko življenje. Za to vpeljavo so važni zakramenti: sveti krst, sveta birma in sveto Rešnje Telo. Drugo poglavje določa naloge vseh, ki so pri krstnem obredu. Tretje poglavje razpravlja o obredu samem, o času in kraju krščevanja. Četrto in peto poglavje pa govori o navodilih in določbah škofovskih konferenc in krstitelja samega, ko krščuje. Potem sledi krstni obred za več majhnih otrok, krstni obred za enega otroka, ki ga bodo rabili katehisti ali druge osebe, kadar je redni delivec svetega krsta odsoten, zlasti tedaj, kadar je otrok v smrtni nevarnosti. Na koncu je obred pridruženja otroka po svetem krstu sveti Cerkvi in krščanskemu življenju.

Na koncu krstnega obrednika je več svetopisemskih besedil stare in nove zaveze, psalmov in hvalnic, evangeljskih oddeikov, molitev zarotovanja hudobnega duha, besedil za blagoslov vode in za zadnji blagoslov.

Novi krstni obrednik je poln duhovnega bogastva in zelo važen za vsakega duhovnika. Treba je le, da ga preučuje, njegove določbe vestno spolnjujejo in z njim seznanja vernike.

Obrednik za krščevanje majhnih otrok je tudi prva knjiga, ki jo je izdala Kongregacija za bogoslužje v Rimu.

Gregor Mali

SVETOVNE NOVICE

19. kongres „Cerkve v stiski“

Nemiri v svetu je bila vsebina 19. kongresa „Cerkve v stiski“, ki je bil od 23. do 27. julija v Koenigsteinu v Nemčiji. Bilo je nad 400 udeležencev iz 27 narodov. Slovenci so bili štirje.

Zadeva škofa Defreggerja

V zadevi obtožbe Münchenskega pomožnega škofa Defreggerja se je svetovno časopisje v zadnjem času na široko razpisalo. Italijanske oblasti zahtevajo omenjenega škofa, da ga postavijo pred sodišče. Pripominjajo pa, da bo postopek proti njemu trajal dolgo časa, ker so priče razkrojene po svetu. Pomožni škof pa je izjavil, da se ne čuti krivega; kot oficir nemške vojske med vojno je povelje, ki ga je prejel, le predal

naprej. Prebivalce italijanske vasi, kjer je bilo pobitih 17 ljudi, je prosil za odpuščanje, kolikor je pri tem sodeloval.

Med branjem letaka je zapustil stolnico

Med posvečevanjem novega škofa za mesto Santiago (Čile), msgr. Ismaela Errázuriz-a je neki fant kot zastopnik „mlade Cerkve“ prosil za mikrofona in začel brati letak, v katerem protestirajo proti načinu imenovanja škofov. Pred zaključkom branja so njega in druge neredneže odstranili iz stolnice. V znak protesta proti sv. očetu in nunciju je navzoči apostolski nuncij zapustil stolnico že med branjem sramotilnega letaka. Organizator nereda je bila ista skupina, ki je lansko leto zasedla stolnico v Santiago.

Strožja priprava

Rimska kongregacija za redovnike je v tem letu izdala nove predpise za vstop v moške in ženske redove. Odslej bo priprava za večne obljube trajala od štirih do trinajst let.

Sožalje

Ob smrti nadškofa iz Santa Fe, kardinala Nikolaja Fasolina, je sv. oče brzojavno izrazil sožalje. Brzojav je bil naslovljen na msgr. Vicente Faustino Zazpe-ja, ki je avtomatično postal nadškof v Santa Fe.

Pogreb kardinala Fasolina

16. avgusta so bile pogrebne slovesnosti za pokojnim nadškofom v Santa Fe, kardinalom Fasolinom. Pogrebe je vodil kardinal Caggiano ob spremstvu mnogih argentinskih škofov in zastopnikov civilnih ter vojaških oblasti.

Slovenska provinca družbe Jezusove

Vrhovni predstojnik družbe Jezusove, p. Peter Arrupe, je z odlokom 31. julija ustanovil slovensko provinco družbe Jezusove. Za prvega provinciala je isti general imenoval p. Pavla Barden, dosedanjega predstojnika v Mariboru.

Državljska vojna ni rešitev

17. avgusta je sv. oče pri nedeljskem blagoslovu prvič omenil verske boje v Severni Irski. Obžaloval je, da je prišlo do znanega napetega stanja. „Čeprav so ti boji sad tudi političnega in socialnega sovraštva, in ne samo verskega, je takšno ravnanje proti sodobni zamisli Cerkve o zблиžanju kristjanov. Državljska vojna ne more biti umestna rešitev za

medsebojna nasprotstva,“ je zaključil Pavel VI.

Nadškofijski pastoralni teden

18. avgusta so v Mar del Plati začeli prvi nadškofijski dušnopastirski teden. Vodil ga je belgijski kanonik Alfred Boulard, dušnopastirski izvedenec in organizator podobnih tečajev že v nad 40 državah. Dušnopastirskega tedna se je udeležilo 140 duhovnikov, 90 redovnikov in 100 laikov iz škofij Mercedes, San Nicolás, 9 de Julio, Bahía Blanca, Azul, Viedma, Río Gallegos, Santa Rosa, Neuquén, La Plata in Mar del Plata.

Nova cerkev

Kralj Mwanga iz Bugunde je leta 1886 ukazal mučiti in umoriti 22 katoliških mladih fantov in 23 anglikanskih. Dvaindvajsetim katoliškim mučencem-svetnikom je posvečena nova cerkev v Ugandi.

Stroški za kanonizacijo

Sv. oče je izrazil željo, da bi poseben odbor preštudiral, koliko znašajo denarni stroški pri postopku za proglasitev kandidata k blaženim in svetnikom. Vse, kar ni nujno potrebno, naj bo ukinjeno ali zmanjšano.

Anglikanski primas o papežu

Nadškof Ramsey, anglikanski primas, je izjavil v javni diskusiji na londonski univerzi: „V papežu gledam tistega, ki je danes voditelj gibanja za združenje Cerkva. Pripravljen sem mu slediti.“

Nova grobnica škofa Esquiua

Pred kratkim so prenesli smrtne ostanke škofa Fray Mamerta Esquiú-ja k oltarju Marije Snežne v desni ladji cordobske stolnice. V teku je postopek za proglasitev škofa Esquiú-ja blaženim in svetnikom. Strokovnjaki so od novembra lanskega leta študirali stanje njegovih zemeljskih ostankov. Po njem ima tudi ime argentinski katoliški tednik „Esquiú“.

Krstni obred otrok

Kongregacija za bogoslužje je objavila besedilo novega krstnega obreda za otroke, katerega so pripravljali precej časa na podlagi zadnjega cerkvenega zbora. Novi obred ima štiri dele: 1. Sprejem otroka in njegove družine pri cerkvenih vratih. 2. Bogoslužje božje besede, v katerem se navzoči zavedo, kaj je krst in za bodočega krščenca molijo. 3. Krst. 4. Skupna molitev za novokrščenca pred oltarjem in duhovnikov blagoslov.

Vatikan in Helder Camara

23. julija je Vatikan zanikal, da bi zahteval govore brazilskega nadškofa Helder Camara v predhodno cenzuro. Res je le, da je pomožni vatikanski državni tajnik, nadškof Benelli „popolnoma prijateljsko“ prosil omenjenega nadškofa, da bi tiste govore, ki jih objavi ali govori izven svoje škofije, dal prej v pregled krajevnim škofom.

MOLITVENI NAMEN — OKTOBER

Splošni: da bi se univerzitetna mladina versko vzgajala v skladu z zahtevami našega časa.

Misijonski: za Cerkev v Nigeriji.

Molitvena zveza: molimo za slovensko akademsko mladino, da bi našla v veri oporo za borbo z materializmom in marksizmom.

MOLITVENI NAMEN — NOVEMBER

Splošni: da bi krščanski zakonci iskali pomoč v milosti zakramenta sv. zakona pri spolnjevanju dolžnosti in premagovanju težav.

Misijonski: da bi se socialne in kulturne razmere v Afriki tako razvijale, da bi olajševale življenje krščanskih družin.

Molitvena zveza: molimo za slovenske zakonce, da bi znali spolnjevati nauk Cerkve.

novice iz slovenije

Ustanovljena je Slovenska jezuitska viceprovinca. Vrhovni predstojnik Družbe Jezusove p. Arrupe je na letošnji god sv. Ignacija Lojolskega, dne 31. julija pozdravil Slovenski distrikt Družbe Jezusove na stopnjo viceprovinca. Za prvega voditelja, provinciala, je imenoval p. Pavla Bardena, dosedanjega superiora v Mariboru.

Krstil je čez 30.000 otrok. Tihom se je 22. julija v Ljubljani poslovil s tega sveta Ignacij Slana CM, bolniški kurat. Rodil se je l. 1900 v župniji Brezovica pri Ljubljani. Po novi maši l. 1925 je deloval eno leto v Celju, nato pa 43 let kot dušni pastir v ljubljanski bolnišnici. Podnevi in ponoči je bil pripravljen iti v bolnišnico spovedovat, obhajati in previdovat bolnike. Krstil je čez 30.000 otrok, ki so se rodili v ljubljanski porodni-

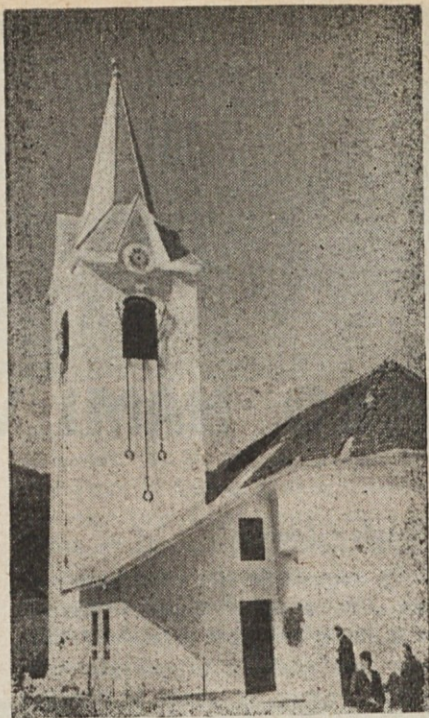
ški kliniki in pokopal mnogo umrlih bolnikov. Pogrebno mašo je opravil zanj ljubljanski nadškof, pokopal pa ga je šempeterski župnik č. kanonik Miha Golob.

Salezijanskega duhovnika Janka špeca so v večerni zarji praznika Marije Snežne pokopali na ljubljanskih žalah. Pokojni se je rodil l. 1908 v Križeči vasi, župnija Studenice pri Poljčanah. Služboval je na Hrvaškem. Leta 1947 je prišel za kaplana v Cerknico. Leta 1957 pa je prevzel vodstvo župnije Dobrna pri Celju in tam ostal do leta 1964, ko je prišel za kaplana v Moste v Ljubljani. Ko je dva dni pred smrtjo čutil konec svojega življenja, je rekel: „Voljo predstojnikov sem vedno spoštoval, tudi sedaj rečem: Naj se zgodi božja volja.“

500-letnica blejske župnije. V nedeljo, 31. avgusta je župnija Bled slavila 500-letnico svojega obstoja.

Na Bledu je bila prva cerkev ali vsaj kapela že pred letom 1000. Leta 1004 je cesar Henrik II. podaril blejsko gospodarstvo briksenškemu škofu Albruinu. To stanje je trajalo do leta 1803. Prvotno je blejska ekspozičura spadala v prafaro Radovljica in v sklopu nje pod Ljubljansko škofijo. Leta 1345 listine prvič omenjajo na Bledu cerkev sv. Martina. Cerkev je bila prvotno gotska, potem barokizirana. Leta 1905 so na istem mestu postavili novo, v psevdogotskem slogu. Posvetil jo je škof Jeglič. Od leta 1932 do 1940 je s fresko poslikal cerkev akademski slikar Slavko Pengov — njegovo največje delo. Od leta 1964 do 1969 je bila obnovljena predvsem vsa zunanjščina in vsa okolica.

1200-letnica mesta Ptuj. Ptuj proslavlja letos 1200-letnico mesta. Tudi ptujška cerkev se je spomnila tega velikega praznika. 3. avgusta so završka, ptujška in velikonedeljska dekanija pripravile cerkveno proslavo. Bogu v zahvalo za milost vere, ki je tu zasijala že zelo zgodaj in do današnjih dni ni ugasnila. Pozdravni govor je imel prošt Ivan Greif. V svoji sredi je pozdravil škofa dr. Maksimilijana Držečnika, ki se je rad udeležil proslave. Sledila je slovesna škofova maša. Venturinijevo slovensko mašo so peli mešani zbori vseh treh dekanij.

Obnovljena župna cerkev v Dobropoljane. Slovesnosti, katere se je udeležilo veliko župljanov in drugih slovenskih vernikov, je predsedoval ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič.

Papežev zastopnik obiskal Jugoslavijo. Msgr. Sergio Pignedoli, tajnik papeškega urada za evangelizacijo in širjenje vere, je bil v juliju v Jugoslaviji in v Romuniji. V Jugoslaviji je obiskal nekaj pokrajin, ki spadajo pod njegovo kongregacijo.

MED NAMI V ARGENTINI

Romanje v Lourdes

17. avgusta je bilo vsakoletno romanje Slovencev v Lourdes. Zbralo se je okrog dva tisoč rojakov. Veliko je k lepi udeležbi pripomoglo zelo ugodno vreme. Sv. mašo je daroval g. msgr. Anton Orehar s cerkvenim govorom o naši skupni odgovornosti do slovenskih in splošno cerkvenih skrbi.

20-letnica mladinskih organizacij

Slovenska mladina v Buenos Airesu, organizirana v Slovenski dekleški organizaciji in Slovenski fantovski zvezi (SFZ) je v nedeljo, 13. julija, praznovala 20-letnico ustanovitve. Za to priložnost so fantje in dekleta izdali brošuro „Ob dvajsetletnem jubileju 1949—1969“, ki jo je uredil Tone Mizerit in opremil Ivan Bukovec. — Glavni poudarek proslave je bil na popoldanski prireditvi s skupnim na-

slovom: S Prešernovo besedo mladina v nove čase gre. G. režiser Nikolaj Jeločnik je zamislil in pripravil proslavo kot „odrski večer z besedo in igro na verze Franceta Prešerna“. Zbor deklamacij sta začela s pozdravnima nagovoroma predsednica SDO gdč. Helena Jeločnik in predsednik SFZ g. Miha Stariha. Prvi del je obsegal recitacije v izvajanjih članic in članov obeh organizacij. Drugi del pa je bil posvečen sceničnemu prikazu Lepe Vide za solistko in dekleški ter fantovski govorni zbor.

Za zaključek 20-letnega jubileja SDO in SFZ je bila 19. julija zahvalna sv. maša in slavnostna večerja v Slovenski hiši. Povabljeni so bili vse bivše predsednice in predsedniki mladinskih organizacij, zastopniki domov ter mnogi prijatelji mladine. Pri slavnostni večerji so govorili predsednik SFZ Miha Stariha, predsednica SDO gdč. Helena Jeločnik ter prva pred-

sednica gdč. Mija Markež in prvi predsednik SFZ g. Peter Klobovs.

Koncert otrok v Slovenski vasi

20. julija je otroški pevski zbor iz Slovenske vasi, ki ga vodi ga. Zdenka Jan, priredil glavni letni nastop. V dveh delih koncerta je nastopilo skoraj 50 otrok, najmlajši pod vodstvom gdč. Zdenke Grisove.

„Svojeglavček“ v Carapachayu

21. in 22. maja je karapačajski oder pripravil veseloigro „Svojeglavček“ prevedeno iz nemščine v režiji g. Izidorja Kastrevca.

„Matere“ v Slovenskem gledališču

V soboto, 16. avgusta, 23. avgusta in v nedeljo, 24. avgusta, je Slovensko gledališče v Buenos Airesu uprizorilo Stanka Majcna igro „Matere“

(Sneženska zgodba v treh dejanjih). Dobro uspelo odrsko prireditev (približno 450 obiskovalcev) je režiral in zamislil scenografijo g. režiser Marijan Willenpart.

Slovensko sodelovanje

V okviru buenosaireškega občinskega tajništva za kulturo je bil 18. avgusta koncert v mestnem gledališču „Presidente Alvear“. Prvi del je izvajal Mestni simfonični orkester pod vodstvom rojaka dirigenta g. Marjana Draga Šijanca. Drugi del je bil posvečen Mozartu, Njegovo „Missa solemnis“ K. V. 337 so izvajali pod vodstvom g. Draga Šijanca omenjeni orkester ter trije zbori: slovenski „Gallus“ (dr. Julija Savelli), argentinski zbor „Haendel“ (g. Jože Omahna) in cerkveni pevski zbor „Danok-bat“ iz župnije Nueva Pompeya.

Eden izmed treh prizorov lepo uspelo igre Stanka Majcna „Matere“

1

Vse svoje življenje imejte Boga pred očmi.

2

Imejte ljubezen in usmiljenje. Z združenimi močmi boste vsi napredovali.

3

Molitev pridno gojite. V družinah ne opuščajte skupne molitve.

4

Marijo častite! Z rožnim vencem se ji priporočajte, njenemu varstvu se izročajte.

5

Spomin na Marijo Pomagaj naj v vaših dušah nikdar ne obledi. Ob njeni materinski roki ste doslej hodili, držite se je...

6

Angelom varuhom se priporočajte; pa ne samo na potovanju, ampak vsak dan na tuji zemlji med neznanimi ljudmi...

7

Zakramente redno prejemajte..., da si obvarjete in ohranjate nadnaravno življenje milosti. Črpajte si dušnih moči, tolažbe in milosti iz svetih zakramentov.

8

Bodite živi zgledi ljubezni do našega Gospoda Jezusa Kristusa v presvetem Rešnjem Telesu.

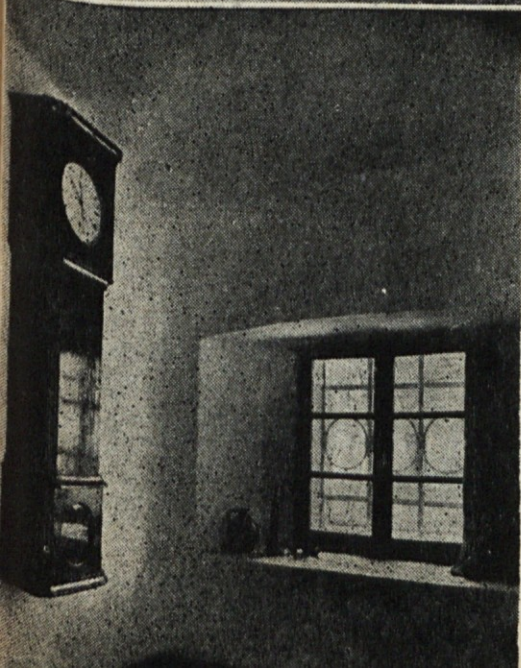
9

Ohranite si živo vero in utrdite se v njej, da se vam ne bo omajala, čeprav bi živeli v versko brezbrizni okolici.

10

Slavite Gospoda vpricho narodov, zakaj on sam nas je razpršil med nje. — Pisal leta 1948.

Nadpastir
Gregorij
svojim
vernikom

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, R. Falcón 4158, Bs. As.

Reg. de la Prop. Intel. N° 843.966.

Tiska Vilko SRL., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Bs. As.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019, Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slov. pisarna, Baragov dom, 6304, St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

Kanada: Ivan Marn, 131 Treeview Drive, Toronto 14, Ont., Canada.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Italia.

Avstrija: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah 2.300 pesov; v ZDA in v Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; druge protivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA na naslov: Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

Na levi: Značilna slovenska stara soba. — Na drugi strani: Križa teža in plačilo

Naslovna stran: Vatikan s cerkvijo svetega Petra,
kjer bo zborovala izredna škofovska sinoda. —
Zadnja stran: Cerkev sv. Cirila in Metoda v
Ljubljani.